

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra veřejné a sociální politiky

Bakalářská práce

2023

Tereza Dušková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra veřejné a sociální politiky

**Přístup českých a slovenských političek
k problematice interrupcí**

Bakalářská práce

Autor práce: Tereza Dušková

Studijní program: Politologie a veřejná politika

Vedoucí práce: Mgr. David Jágr

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3.5.2023

Tereza Dušková

Bibliografický záznam

DUŠKOVÁ, Tereza. *Přístup českých a slovenských političek k problematice interrupcí*. Praha. 2023. 69 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra veřejné a sociální politiky. Vedoucí bakalářské práce Mgr. David Jágr.

Rozsah práce: počet znaků (včetně mezer) je **136 801**

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá dosud neprobádaným tématem, a to postoji českých a slovenských poslankyň k problematice interrupcí z perspektivy jednotlivců i stranických rodin. Výzkum vychází z konceptu stranických rodin Klause von Beymeho, na základě kterého pozorujeme rozdíly mezi Českou a Slovenskou republikou. Teoretická část práce se zabývá základními pojmy týkajícími se interrupcí, představuje historii interrupce v Československu a mapuje vývoj interrupční legislativy v České republice a na Slovensku. Rovněž popisuje důvody, proč ženy podstupují umělé přerušování těhotenství a vliv církve na tuto problematiku. Empirická část práce je založena na rozhovorech s poslankyněmi, mediální analýze a práci s legislativou. V pěti kapitolách jsou zkoumány názorové postoje jednotlivých poslankyň i celých stranických rodin. Výsledky naznačují, že konzervativní myšlení a víra hrají zásadní roli v postojích k interrupcím. Bylo zjištěno, že rozdíly mezi Českou a Slovenskou republikou v morálně-etických otázkách jsou i přes společnou historii značné.

Klíčová slova

Ženy v politice, interrupce, právo na interrupci, Česká republika, Slovenská republika, parlamentní reprezentace

Název práce

Přístup českých a slovenských političek k problematice interrupcí

Abstract

The bachelor thesis deals with a previously unexplored topic, namely the attitudes of Czech and Slovak women MPs towards the issue of abortion from the perspective of individuals and party families. The research is based on Klaus von Beyme's concept of party families, on the basis of which we observe differences between the Czech and Slovak Republics. The theoretical part of the thesis deals with basic concepts related to abortion, presents the history of abortion in Czechoslovakia and maps the development of abortion legislation in the Czech Republic and Slovakia. It also describes the reasons why women undergo artificial termination of pregnancy and the influence of the Church on this issue. The empirical part of the thesis is based on interviews with women MPs, media analysis and work with legislation. Five chapters examine the attitudes of individual women MPs and entire party families. The results suggest that conservative thinking and beliefs play a major role in attitudes towards abortion. It was found that the differences between the Czech and Slovak Republics on moral and ethical issues are significant despite their shared history.

Keywords

Women in politics, abortion, right to abortion, Czech Republic, Slovak Republic, parliamentary representation

Title

Czech and Slovak women MPs and their approach to abortion

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla upřímně poděkovala Mgr. Davidu Jágrovi za jeho odborné vedení, trpělivost, neúnavnou angažovanost a ohromující flexibilitu v průběhu psaní mé bakalářské práce. Velké poděkování rovněž patří poslankyním, jejichž spolupráce a přínos byly klíčové pro realizaci tohoto výzkumu.

Obsah

ÚVOD	8
1. Metodologie výzkumu	12
1.1. Výzkumné cíle a otázky	12
1.2. Výzkumný vzorek a sběr dat	12
1.3. Zpracování dat	14
2. Interrupce	16
2.1. Definice pojmů potrat, samovolný potrat a interrupce	16
2.2. Historie “interrupcí“ v Československu	17
2.3. Legislativní úpravy interrupcí v České republice a na Slovensku v současnosti	18
2.3.1. Česká republika	18
2.3.2. Slovenská republika	19
2.4. Vývoj interrupční legislativy v České republice a na Slovensku	20
2.4.1. Česká republika	20
2.4.2. Slovenská republika	21
2.5. Důvody umělého ukončení těhotenství.	23
3. “Pro choice” a “Pro life”	25
3.1. “Pro-choice“	25
3.2. “Pro-life“	25
3.3. Role katolické církve	25
4. Teoretická východiska výzkumu	27
4.1. Koncept stranických rodin dle Klause von Beymeho	27
4.2. Politická reprezentace podle Hanny F. Pitkin	29
5. Empirická část	32
5.1. České a slovenské poslankyně a jejich vnímání společného klimatu ve vztahu k problematice interrupcí	32
5.1.1. Zpříšňující novela Anny Záborské z roku 2021 jako akcelerátor diskuse v otázce interrupcí	35
5.2. (Ne)jednota stran vůči problematice interrupcí	37
5.2.1. Česká republika	37
5.2.2. Slovenská republika	41
5.3. Aplikace konceptu stranických rodin na český a slovenský stranický systém.....	47
5.4. Důvody odlišného přístupu k interrupcím v ČR a SR	53
5.5. Návrhy poslankyň na snížení počtu interrupcí	55
6. Závěr	58
Seznam použitých informačních zdrojů:	61
Respondentky z polostrukturovaných rozhovorů:	68

Seznam příloh 69

Úvod

Impulsem pro psaní mé bakalářské práce bylo zrušení precedentu Roe vs. Wade. Událost, která se stala v roce 2022, byla zásadní změnou v životě Američanů. Pro někoho správný krok dopředu, pro někoho návrat na konec 60. let minulého století. Tehdy se dvě mladé právničky rozhodly, že poukážou na neférovost interrupčního zákona ve Spojených státech. Podaly žalobu proti Henrymu Wadeovi, okresnímu advokátovi, který podle nich prosazoval zákon, jehož znění porušovalo ústavní právo ženy na soukromí. Konkrétně se jednalo o právo na svobodu žít bez zásahu státu do soukromého života. Celý soudní proces byl postaven na příběhu Normy McCorveyové, která pocházela z Texasu. Ve věku 21 let čekala třetí dítě, přičemž první dvě dala k adopci. Třetí těhotenství chtěla ukončit interrupcí. Měla základní vzdělání, problém s návykovými látkami a nebyla provdaná. Nakonec se spojila se zmíněnými právničkami, které hledaly přesně někoho takového, jako byla Norma. Ženu, která chce podstoupit interrupci z důvodu nevhodného prostředí pro výchovu dítěte. Pro zachování anonymity jí vytvořily pseudonym Jane Roeová. Na základě toho vznikla žaloba Roe vs. Wade. Nakonec okresní soud dal právničkám za pravdu a zákon prohlásil za protiústavní. Jednalo se o celoamerické právo na interrupci, které přestalo platit v červnu loňského roku. Nejvyšší soud toto právo zrušil a vrátil ho zpátky do rukou amerických států. Některé státy se rozhodly právo na interrupci téměř úplně zakázat a v některých státech byl přístup k interrupci omezen.¹

Ve středoevropském prostoru, včetně české společnosti, začalo téma interrupcí více rezonovat v souvislosti se zpřísnující se potratovou legislativou v Polsku a s diskusemi o zpřísnění na Slovensku. Potraty v Polsku jsou v praxi ilegální. Ženy zde mohou interrupci podstoupit pouze tehdy, jsou-li jejich život nebo zdraví ohroženy. Druhým důvodem k podstoupení interrupce je, pokud žena otěhotněla po znásilnění. Bohužel se ukázalo, že i pro ženy, které spadají do těchto dvou kategorií, je téměř nemožné interrupci podstoupit.² Příkladem mohou být následující dva příběhy. V prvním případě lékaři neprovedli interrupci i přesto, že plod zřejmě ohrožoval život ženy. Ve druhém lékaři neodebrali mrtvý plod včas a žena zemřela na septický šok. Ženy v Polsku zažalovaly ústavní soud za to, že porušuje jejich právo na soukromí a svobodu.³ Nelze

---

¹ VÁCLAVÍKOVÁ, Jana. O čem byl případ Roeová versus Wade: na začátku práva na potrat byly dvě právničky. Inflow: Aktuálně.cz. [Online]. 19.1.2023 Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/o-cem-byl-pripad-roeova-versus-wade/r~cc124ff2feb511eca3c0ac1f6b220ee8/>

² Amnesty International. Zákaz potratů v Polsku má i nadále devastující důsledky. Usilujeme o jeho zrušení. [Online]. 7.2. 2022. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/zprava/5301/zakaz-potratu-v-polsku-ma-i-nadale-devastujici-dusledky-usilujeme-o-jeho-zruseni>

³ iRozhlas.cz. V Polsku zemřela další žena, které lékaři odmítli provést potrat. Vedení nemocnice postup hájí. Inflow: iRozhlas. [Online]. 27.1.2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: které https://www.irozhlas.cz/zpravy-sveti/tehotna-zena-potrat-polsko_2201271108_pj

si nepovšimnout, že pokusy o zpřísnění interrupční legislativy lze pozorovat i na Slovensku. Naproti tomu Česká republika zastává v této problematice spíše liberální přístup.

Interrupce lze bezesporu vnímat jako kontroverzní téma, které ve společnosti vyvolává mnoho etických otázek. Přestože se může zdát, že odpověď není tak složitá, opak je mnohdy pravdou. Na jednu stranu je zde právo ženy na svobodné rozhodování, na druhou stranu právo nenarozeného dítěte na život. Je však zřejmé, že největší břímě nesou ženy. Proto jsem se rozhodla, že se ve svém výzkumu budu ptát pouze poslankyň.

Cílem mé bakalářské práce je odhalit a vysvětlit postoje českých a slovenských poslankyň k problematice interrupcí. Konkrétně zkoumám české sněmovní strany, které získaly mandát ve sněmovních volbách v roce 2021, a slovenské parlamentní strany, které uspěly ve volbách v roce 2020. Zajímá mě rovněž přístup k problematice interrupcí poslankyň z odlišných stranických rodin, a to na české i slovenské straně.

Ve svém výzkumu jsem vycházela především z formativních textů autorů, věnujících se politické reprezentaci a vývoji politických stran, jako jsou Pitkin (1972) a von Beyme (1985). Dále jsem se zaměřila na české autory a autorky, které se zabývají gender studies a ženskou reprezentací. (Gelnarová (2010), Dudová (2012), Beláňová (2020)). Je však nutné podotknout, že problematika potratů a postojů žen političek k nim dosud zůstává spíše opomíjeným tématem. Text má ambici tuto mezeru v poznání alespoň částečně vyplnit.

Pro teoretické zařazení výzkumu žen, z jednotlivých stran a zemí, posloužila literatura věnující se konceptu stranických rodin a teorii reprezentace, zejména její deskriptivní a substantivní část. S teorií reprezentace operuji zejména proto, že se jedná o ženské téma a ve svém výzkumu se soustředím výhradně na ženské zástupkyně. Zajímá mě vztah mezi deskriptivní reprezentací (jsem žena) a substantivní (hájení ženských práv). Koncept stranických rodin pomáhá ke správnému zařazení jednotlivých stran v českém i slovenském parlamentním prostředí. Každou stranickou rodinu charakterizují konkrétní znaky, které mohou přinášet informace o tom, jak vnímají problematiku jejich parlamentní zástupkyně. Z teorie ovšem nemusí být zřejmé, jak tyto stranické rodiny v praxi přistupují k tak specifickému tématu jako je problematika interrupcí. Práce v tomto ohledu obohacuje a rozšiřuje klasický koncept stranických rodin o nové aspekty.

1. Metodologie výzkumu

1.1. Výzkumné cíle a otázky

Česká republika a Slovenská republika mají společnou historii a do značné míry i společnou kulturu. Přesto se dle vývoje událostí v posledních letech může zdát, že obě země zastávají odlišný pohled na problematiku interrupcí. Proto má základní výzkumná otázka znít „*Jak se liší názorový přístup českých a slovenských političek (členek parlamentních stran) k problematice interrupcí? V čem případně rozdíl spočívají?*” S ohledem na klíčovou roli stran v reprezentativní demokracii jsem druhou hlavní otázku směřovala ke stranickým rodinám. „*Jak se liší přístup k interrupcím u českých a slovenských poslankyň, a to z odlišných stranických rodin dle Klause von Beymeho?*” Již samotné výpovědi poslankyň ohledně jejich postojů představují hodnotná a unikátní data, vezmeme-li v potaz, že srovnáváme dvě země.

V rámci výzkumu se v této souvislosti zaměřuji i na pohledy českých a slovenských poslankyň na stávající právní úpravy potratové legislativy. Zajímá mě, zda stávající úpravu považují za dostačující, nebo by si dle jejich názoru zasloužila novelizaci ve smyslu zpřísnění, či naopak. Myslím si, že právě tato otázka dokáže velmi dobře odhalit upřímný postoj k dané problematice. Interrupce je jistě něco, co si nikdo nepřeje. Je zcela zřejmé, že ženy neotěhotní proto, aby mohly podstoupit interrupci. Umělé přerušování těhotenství nikomu nepřináší radost, naopak může způsobit řadu problémů. Další podotázky se soustředí na to, jakým způsobem lze omezit počet interrupcí dle názoru parlamentních reprezentantek a proč je problematika interrupcí mnohem více probíraným tématem na Slovensku než v České republice.

Lze očekávat, že postoje ke zkoumané problematice bude možné lépe identifikovat u liberálních a křesťansko-demokratických stran, které se k tématu vyjadřují častěji a vnímají jej jako relevantní agendu, ač mnohdy z rozdílných úhlů, což dokládá i mediální analýza. Naopak u dalších stran, jejichž program a ideologii navíc nelze vždy zcela jasně identifikovat (protože například vznikly relativně nedávno), může šetření mezi jejich parlamentními zástupci přispět k odhalení jejich postojů k interrupcím. Vzhledem ke specifčnosti tématu totiž nemusí být u každé stranické rodiny zřejmé, jak se k tomuto tématu staví. Nutno podotknout, že pro všechny stranické rodiny ani nemusejí existovat společné postoje ke zkoumané problematice, zvláště v situaci, kdy společnost míří ke stále větší individualizaci, a to na všech úrovních.

1.2. Výzkumný vzorek a sběr dat

Podle Smithe neexistuje na otázku velikosti vzorku správná odpověď. Záviseí částečně na míře závazku k analýze a zpravodajství, bohatosti jednotlivých případů, organizačních omezeních. Jelikož se v případě kvalitativního výzkumu snažíme zjistit podrobný popis individuálních prožitků, je vhodné se soustředit na menší počet případů. Smith ve své knize doporučuje pro metodu Interpretative phenomenological analysis (IPA) 3-6 respondentů.⁴ Podle Milovského je pro tento typ výzkumu vhodné použít prostý záměrný (účelový) výběr respondentek. Jedná se o nejjednodušší metodu záměrného výběru.

Při volbě výzkumného vzorku je důležité se zaměřit na několik kritérií, která jsou pro zkoumaný jev relevantní. Pro můj výzkum bylo důležité oslovit poslankyně, které mají k této problematice blízko nebo se jí přímo věnují. Konkrétně se jednalo o české poslankyně, které získaly mandát ve volbách v roce 2021, a o slovenské poslankyně, které uspěly ve volbách v roce 2020. Dalším zásadním faktorem pro mě byla stranická příslušnost, abych zajistila dostatečně reprezentativní vzorek.⁵

Získat důvěru respondentek k rozhovoru bylo ovšem s ohledem na citlivost tématu komplikované. Při oslovování jednotlivých poslankyň jsem narážela na jejich pracovní vytížení, nečekané změny v jejich kalendáři, podezřivé emaily či úplný nezájem. Respondentky jsem oslovovala prostřednictvím emailové komunikace a sociálních sítí. Jelikož se zajímám o názorové postoje českých i slovenských poslankyň z různých stran, je zřejmé, že můj výzkum se musí pohybovat v horní hranici rozsahu, který uvádí Smith.

Nakonec se mi podařilo získat 12 respondentek, se kterými jsem udělala polostrukturované rozhovory s tím, že část z nich proběhla prostřednictvím videokonference. Z České republiky jsem získala 9 respondentek z 5 různých stran. Konkrétně se jedná o strany Pirátská strana, Starostové a nezávislí, KDU-ČSL, ANO a ODS. Poslankyně za hnutí SPD bohužel na výzvy k rozhovoru nereagovaly. Osloveny byly opakovaně i poslankyně ze strany TOP 09. Přes přísliby však nakonec k interview nedošlo. Ze Slovenska se mi povedlo provést 3 rozhovory ze 3 různých stran. Konkrétně se jedná o Máriu Kolíkovou (SaS), Romanu Tabák (Sme rodina) a Lucii Drábikovou (OLaNO). Snažila jsem se oslovit i zbylé strany, ale bohužel se mi nepodařilo s poslankyněmi rozhovory dohodnout. Lze předpokládat, že k rozhovorům přistoupily spíše respondentky, jejichž názory na téma jsou liberálnějšího charakteru. Potvrzují to ostatně

---

⁴ SMITH, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. Interpretative Phenomenological Analysis: Theory, Method and Research. London: SAGE Publishing. 2009 s. 51-52

<file:///C:/Users/terez/Downloads/Interpretative%20phenomenological%20analysis%20-%20theory,%20method%20and%20analysis.pdf>

⁵ MILOVSKÝ, M. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. 2006 Praha: Grada. str. 136

neúspěšné pokusy o rozhovory s poslankyněmi, které se k tématu vyjadřovaly mnohem konzervativněji, a to například v médiích. Mezi respondentkami z České a Slovenské republiky panuje určitý nepoměr. Navíc se nepodařilo získat pro rozhovory zástupkyně všech stran, což do jisté míry představuje určitý limit. Nicméně i z tohoto důvodu se výzkum opírá o data z mediální analýzy.

Každý rozhovor trval 30 minut až hodinu. Prostředí, ve kterém se rozhovory konaly, byla různá. S českými poslankyněmi jsem se nejvíce setkávala v Poslanecké sněmovně. Většinou v jejich kancelářích, v jednom případě došlo k setkání v hale před jednacím sálem, s poslankyní za Pirátskou stranu jsme rozhovor vedly v Pirátském centru. V případě slovenských poslankyň se vždy jednalo o online rozhovory.

Jak už jsem zmiňovala výše, rozhovorů jsem realizovala dvanáct. Prvotní plán hovořit s třinácti političkami, po jedné reprezentantce z každé strany, se přes veškeré úsilí bohužel nepodařilo realizovat. Jsem však přesvědčena, že prostřednictvím mediální analýzy a analýzy hlasování, dokážu názory některých dalších poslankyň přesto identifikovat.

Před každým rozhovorem jsem se respondentky zeptala, zda si rozhovor mohu nahrávat. Dále jsem ji ujistila, že nahrávka bude určena pouze k mým výzkumným účelům. Nesetkala jsem se s žádným odmítnutím a všechny respondentky s nahráváním souhlasily.

Předem připravená sada přibližně 11 otázek byla během rozhovoru doplněna o další, které na základě odpovědí respondentky vplynuly z kontextu. Uskutečněná setkání byla vždy milá a nesla se v přátelském duchu. Rozhovory jsem následně přepsala a analyzovala.

1.3. Zpracování dat

Při rozhovorech jsem částečně spoléhala na předem připravenou sadu otázek. Využila jsem metody zakotvené teorie (grounded theory). Její koncept a strategii uvedli do zdravotnictví Strauss a Corbinová.⁶ Podle definice výzkum nezačínáme teorií, kterou bychom ověřovali, ale nejprve zkoumáme oblast a čekáme, co významného se dozvíme. Jedná se tedy o teorii induktivně odvozenou ze zkoumaného jevu, který reprezentuje. Výsledkem není sada čísel, ale teoretické vyjádření zkoumané reality.⁷

---

⁶ OLECKÁ, Ivana. IVANOVÁ, Kateřina. Metodologie vědecko-výzkumné činnosti. Olomouc 2010. ISBN 978-80-87240-33-5 Dostupné z: https://is.muni.cz/el/phil/podzim2015/MVK_23/um/54991882/Metodologie_vedecko-vyzkumne_cinnosti.pdf

⁷ STRAUSS, A. a CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN 808583460x. str. 40

V zakotvené teorii se provádí analýza pomocí tří hlavních typů kódování, které jsou (a) otevřené kódování, (b) axiální kódování a (c) selektivní kódování. Hranice mezi jednotlivými typy kódování jsou vytvořené uměle. Ačkoliv je zde mám označené písmeny a, b, c, neznamená to, že jdou takto za sebou. V praxi tyto typy nemusí mít nutně pevné pořadí. Během výzkumu můžeme nevědomě a velmi rychle přecházet z jedné teorie ke druhé. Analýza a shromažďování dat na sebe úzce navazují, proto je důležité je střídat. Analýza ovlivňuje pořizování vzorků údajů.⁸ Nejprve jsem si zvolila otevřené kódování, kde se zjištěná data rozdělují na jednotlivé části a pečlivě se zkoumají. Na základě těchto zkoumání mohou být objeveny různé podobnosti a rozdíly. Zároveň díky novým domněnkám a teoriím můžeme přijít na nové objevy.⁹

Základem jsou dva analytické postupy. První se týká porovnávání a druhý kladení otázek. Jelikož není snadné mluvit o hrubých údajích, které jdou spíše spočítat, musíme tedy v první řadě udělat konceptualizaci údajů. To znamená udělat rozbor pozorování, věty nebo odstavce a přidělení jména.¹⁰ Tento přístup jsem zvolila při přepisu svých rozhovorů. Každý významný odstavec nebo větu jsem pečlivě označila a přiřadila ji jméno, které nejlépe vystihovalo obsah dané části. Dalším krokem je kategorizace. Zde dávám dohromady podobné pojmy, případně pojmy, které označují stejný jev, a tudíž spadají do jedné kategorie.¹¹ V první fázi jsem vytvořila okolo 15 kategorií a následně jsem se je snažila propojit, aby odpovídaly kontextu. Díky axiálnímu kódování jsem vytvořila 9 kategorií s podkategoriemi. Při porovnávání dat jsem vytvořila 5 širších kategorií, které zahrnují i podkategorie. Kategorie na sebe nenasazují, tudíž jejich chronologické uspořádání je čistě náhodné.

---

⁸ Tamtéž str. 40.

⁹ Tamtéž str. 43.

¹⁰ Tamtéž str. 43.

¹¹ Tamtéž str. 44.

2. Interrupce

Tato kapitola přibližuje zkoumanou problematiku interrupcí, zaměřuje se na vývoj přístupu legislativy k problematice, a to v České republice a na Slovensku. V první podkapitole uvádím definici pojmů interrupce, potrat a samovolný potrat. Pro jasnější vzhled do této problematiky je potřeba definovat zejména pojem interrupce, která je základním stavebním kamenem předkládané bakalářské práce. Ve druhé podkapitole se zabývám interrupcí v České republice a na Slovensku z historického hlediska. Ve třetí kapitole zkoumám aktuální situaci v obou zemích. Poslední kapitola se věnuje vývoji interrupční legislativy v České a Slovenské republice.

2.1. Definice pojmů potrat, samovolný potrat a interrupce

Podle doktora Marka Lubuškého je za potrat považováno ukončené těhotenství zánikem embrya nebo plodu před porodem.¹² Zákon č. 372/2011 Sb., konkrétně paragraf 83 říká, že: „*Plodem po potratu se rozumí plod, který po úplném vypuzení nebo vynětí z těla matčina neprojevuje ani jednu ze známek života a současně jeho porodní hmotnost je nižší než 500 g, a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 22 týdnů.*”¹³ Existují dva základní druhy potratů. Jedná se o samovolný potrat a umělý medicínský neboli interrupce.¹⁴

Při samovolném potratu dochází k ukončení těhotenství v prvních 12 týdnech jeho trvání. K tomuto problému dochází relativně často, především v nejranějších stádiích těhotenství. Žena to obvykle ani nepozná. Stav, který probíhá po samovolném potratu, přisuzuje opožděné menstruaci.¹⁵ Podle posledních údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky z roku 2020 v České republice zažilo samovolný potrat víc než 12 000 žen, to je 40 % ze všech potratů v tomto roce.¹⁶ Na Slovensku podle statistik Národního centra zdravotnických informací v roce 2021 bylo samovolných potratů 6 167, to je 55 % z celkových potratů za tento rok.¹⁷

---

¹² LUBUŠKÝ, Marek. „Umělé přerušení těhotenství“: hledisko medicínské, organizační, legislativní a ekonomické. Porodnicko gynekologická klinika Univerzita Pavlova v Olomouci. [Online] 2016. Dostupné z: <https://www.lubusky.com/clanky/109.pdf> s. 12–14

¹³ ČESKO. Zákon č. 372 ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) In: Sběrka zákonů České republiky, 2011. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>

¹⁴ LUBUŠKÝ, Marek. „Umělé přerušení těhotenství“: hledisko medicínské, organizační, legislativní a ekonomické. [Online]. Olomouc: Porodnicko gynekologická klinika Univerzita Pavlova v Olomouci, 2016, Dostupné z: <https://www.lubusky.com/clanky/109.pdf> .str. 13

¹⁵ Tamtéž str. 13.

¹⁶ ČSÚ [Český statistický úřad]. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Potraty (2020). [Online]. 2022, [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/f/008377/potraty2020.pdf>

¹⁷ NCZI [Národní centrum zdravotnických informací]. Potraty v Slovenskej republika (2021). [Online]. 2022 [vid. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Gynekologia_Porodnictvo_Potraty/Potraty/Pages/default.aspx

V případě interrupce se jedná o umělé přerušení těhotenství či indukovaný potrat. Lékařský zákrok, jenž může být proveden chirurgicky, nebo prostřednictvím chemické látky.¹⁸

2.2. Historie “interrupcí“ v Československu

V Československu, podobně jako v jiných socialistických zemích, se legalizovaly potraty dříve než v západních zemích. Na rozdíl od západní Evropy nebyla legalizace potratů důsledkem ženského hnutí, ale spíše byrokratickým rozhodnutím. Socioekonomická situace po druhé světové válce byla v Československu velmi nepřívětivá. Vládě se nedařilo tuto situaci zlepšit a v kontextu s tím považovala nemožnost plánování rodiny za velký sociální problém. Legalizace interrupcí měla představovat jeho řešení.¹⁹ Ženy však nemohly podstoupit interrupci pouze na základě svého rozhodnutí. O tomto zákroku rozhodovaly interrupční komise, které musely ženě udělit povolení, aby zákrok mohla podstoupit. Komise vznikly v roce 1957 společně s ustanovením zákona o interrupci. Postupy interrupčních komisí nebyly ve všech městech stejné. Záleželo na tom, kdo byl členem komise. V některých případech se komise skládala z benevolentních předsedů, jinde byla komise přísná kvůli svému konzervativnímu či náboženskému přesvědčení. Ženy si nemohly vybírat, kam půjdou ke komisi. Byly odkázány na příslušné okresy podle svého trvalého bydliště.²⁰ Populační politika přispěla k nízké míře bezdětnosti a ke snížení věku, kdy se ženy stávaly matkami.²¹ Podle Dudové do reprodukce zasahují všechny státy. Je však rozdíl mezi totalitními a prodemokraticky smýšlejícími státy. Totalitní mohou zasahovat do regulace porodnosti otevřeněji a s většími účinky. Demokratické státy tak silný vliv nemají.²²

Umělé přerušení těhotenství bylo poprvé v Československu zlegalizováno zákonem č. 68/1957 Sb., který byl uveden v platnost v roce 1958. Podstatné části platily až do roku 1986, kdy byl nahrazen liberálnější zákonem č. 66/1986 Sb. Tímto zákonem se zrušily interrupční komise, a tak každá žena získala právo na umělé přerušení těhotenství bez nutnosti povolení komise.²³

---

¹⁸ VOPELKOVA, Anna. Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny 2. LF UK Předmět: Humanitní základy lékařství. [Online]. Interrupce. 2. LF UK, 2020, [cit. 2023-25.4.]. Dostupné z: <https://www.lf2.cuni.cz/files/page/files/2021/vopelkova-2020-interrupce.pdf>

¹⁹ DUDOVÁ, Radka. Interrupce v České republice: zápas o ženská těla. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky [Online]. 2012. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/m_33_radka_dudova_interrupce_v_ceske_republice-final_i_s_obalkou_mensi.pdf str. 37

²⁰ Tamtéž s. 74–75.

²¹ DUDOVÁ, R. a HAŠKOVÁ, H. Obedient mothers, healthy children: communication on the risks of reproduction in state-socialist Czechoslovakia. [Online]. 2023. <https://www.soc.cas.cz/node/6901>

²² DUDOVÁ, Radka. Interrupce v České republice: zápas o ženská těla. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky [Online]. 2012. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/m_33_radka_dudova_interrupce_v_ceske_republice-final_i_s_obalkou_mensi.pdf str. 25

²³ Tamtéž s. 73–75.

2.3. Legislativní úpravy interrupcí v České republice a na Slovensku v současnosti

Země východní Evropy často čerpají z pokrokové potratové legislativy komunistických režimů.²⁴ Ne všechny země však tento liberální přístup k problematice adorují. Příkladem nám může být Polsko a v posledních letech i Slovensko.

2.3.1. Česká republika

Česká republika se v této problematice řadí spíše k liberálnějším zemím a nijak nevystupuje z evropského průměru. Zákon č. 68/1957 Sb. o umělém přerušení těhotenství říká, že těhotenství lze ukončit na žádost matky do 12. týdne. V případě zdravotních obtíží ženy či závažných problémů s plodem může žena podstoupit interrupci na doporučení lékaře do 24. týdne těhotenství. Žena o interrupci může požádat u gynekologa podle místa svého trvalého bydliště. Tento zákrok může podstoupit jednou za půl roku.²⁵ Podle gynekologa Vladimíra Dvořáka toto pravidlo postrádá smysl: „*Půlroční rozestup postrádá z medicínského hlediska absolutně jakýkoli význam,*“²⁶

Počty umělých přerušení těhotenství rok od roku klesají. Data ukazují, že nejvíce interrupcí bylo provedeno v 90. letech. Dostupná data máme od roku 1960 až do posledně zveřejněných z roku 2020. Konkrétně v roce 1988 bylo uskutečněno 110 031 interrupcí. Od té doby počet klesá. V roce 2020 jich bylo provedeno 16 886.²⁷

Centrum pro výzkum veřejného mínění ve své tiskové zprávě v květnu roku 2019 zveřejnilo, že: „*Přibližně sedm z deseti (68 %) českých občanů zastává názor, že právo rozhodnout o přerušení vlastního těhotenství má mít žena sama.*“²⁸ S úplným zákazem interrupcí pak souhlasila pouhá 3 % občanů. Pro částečné zpřísnění či úplný zákaz byli respondenti, kteří se hlásí k římskokatolickému či protestantskému náboženskému vyznání, lidé starší 60 let nebo ti,

²⁴ iRozhlas.cz Některé země přístup k potratům zpřísnují, jiné uvolňují. Velký přehled evropské interrupční politiky. Inflow: iRozhlas [Online]. 2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/potraty-evropa-interrupce-polsko-italie-chorvatsko-cesko_2207090500_jgr

²⁵ ČESKO. Zákon č. 75 ze dne 28. listopadu 1968 Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky, kterou se provádí zákon České národní rady č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství In: Sbírka zákonů České republiky, 1968. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>

²⁶ iDnes.cz. Na potrat nemůžete, už jste byla. Vyhláška o interrupcích je podle lékařů nesmyslná. Inflow: iDnes. [Online]. 2022. [cit. 2023-4-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/potrat-interrupce-vyhlaska-zakaz-preruseni-tehotenstvi-zakon-gynekologie.A220429_183142_domaci_albe

²⁷ ČSÚ [Český statistický úřad]. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Potraty (2020). [Online]. 2022, [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/f/008377/potraty2020.pdf>

²⁸ CVVM [Centrum pro výzkum veřejného mínění]. Tisková zpráva. Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci (2019). [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4954/f9/ov190617.pdf str. 1

kteří se staví na levou stranu politického spektra. Je však důležité podotknout, že postoje české veřejnosti jsou od roku 2010 stabilní.²⁹

2.3.2. Slovenská republika

Na Slovensku platí téměř totožné zákony jako v České republice, až na několik výjimek. Zákon č. 73/1986 Zb. umožňuje, aby ženy mohly podstoupit interrupci do 12. týdne těhotenství. Pokud dojde k závažnému zdravotnímu problému u matky či plodu, může žena podstoupit interrupci do 24. týdne těhotenství. Na Slovensku ale není možné podstoupit medikamentózní interrupci. Při této formě interrupce má žena možnost vyhnout se chirurgickému zákroku. Od lékaře dostane tabletku, která způsobí odloučení a potracení plodového vejce a embrya.³⁰ Na Slovensku mají, na rozdíl od České republiky, tzv. “dobu na rozmyšlenou“. Jedná se o 48 hodin, kdy si žena může promyslet, zda interrupci podstoupí.

Interrupce – vzdělání (Slovensko)				
	Přiměřený	Příliš přísný	Není dost přísný	Nevím
základní	46 %	16 %	23 %	15 %
střední (bez maturity)	52 %	20 %	17 %	11 %
střední (s maturitou)	58 %	19 %	15 %	8 %
vysokoškolské	60 %	21 %	15 %	4 %

Tabulka 1: Pohled na interrupce z hlediska vzdělání, Slovensko, 2020

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, červenec 2020³¹

Ze sociologického průzkumu, který realizovala agentura Focus pro Inštitút pre verejné otázky vyplývá, že slovenská veřejnost je ve větší míře proti změnám v současném interrupčním zákoně. Sběr výzkumných údajů se uskutečnil v červnu roku 2020. Průzkum ukázal, že s rostoucím vzděláním se mírně zvyšuje i podpora zachování stávajícího interrupčního zákona a zároveň klesá podpora zpřísnění.

Interrupce a hodnotová sebeidentifikace (Slovensko)

²⁹ CVVM [Centrum pro výzkum veřejného mínění]. Tisková zpráva. Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci (2019). [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z:

https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4954/f9/ov190617.pdf str. 1

³⁰ HAMPLOVÁ, Ludmila. Medicína není náboženství: Slovenská Aliancia za rodinu chce odvolat přednostu kliniky. Komentoval zákon o interrupcích, Zdravotnický deník [Online]. 2019. Dostupné z:

<https://www.zdravotnickydenik.cz/2019/11/medicina-neni-nabozenstvi-slovenska-aliancia-za-rodinu-chce-odvolat-prednostu-kliniky-komentoval-zakon-interrupcich/>

³¹ IVO [Inštitút pre verejné otázky]. Vo verejnosti prevažuje názor, že súčasný interrupčný zákon netreba meniť.[Online]. 2020 [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.ivo.sk/8705/sk/aktuality/vo-verejnosti-prevazuje-nazor-ze-sucasny-interrupcny-zakon-netreba-menit>

	Přiměřený	Příliš přísný	Není dost přísný	Nevím
liberální	59 %	25 %	10 %	6 %
středový	58 %	21 %	13 %	8 %
konzervativní	52 %	13 %	27 %	8 %

Tabulka 2: Interrupce a hodnotová sebeidentifikace, Slovensko, 2020

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, červenec 2020³²

Pro zachování stávajícího zákona je 59 % respondentů, kteří se cítí být liberálně smýšlející, 58 % středových respondentů a 52 % konzervativců. Z výzkumu tedy vyplývá, že většina dotazovaných si myslí, že aktuální znění zákona je přiměřené. Na druhou stranu 10 % liberálně smýšlejících lidí a 27 % konzervativně orientovaných lidí se domnívá, že zákon není dostatečně přísný.³³

2.4. Vývoj interrupční legislativy v České republice a na Slovensku

2.4.1. Česká republika

I přes liberální postoje české a slovenské veřejnosti nebo klesající počet provedených umělých přerušení těhotenství, se někteří poslanci a poslankyně pokoušeli, nebo stále pokoušejí, o změnu stávající potratové legislativy. V porovnání se Slovenskem je však v České republice mnohem nižší politická ambice toto téma otevírat. Podmínky, za kterých může žena podstoupit interrupci, jsou na Slovensku přísnější než v České republice, respektive česká legislativa nabízí více možností, jak a za jakých podmínek interrupci podstoupit. Zároveň sociologická šetření v rámci populace ukazují na částečnou shodu mezi většinovou českou a slovenskou populací. Nicméně na Slovensku je mnohem větší podíl lidí, kteří jsou pro zpřísnění zákona. Přesto stále tvoří menšinu.

V roce 2003 vznikla v České republice novela, kterou předkládali poslanci Jiří Karas (KDU-ČSL), Jan Kasala (KDU-ČSL), Petr Pleva (ODS) a další zákonodárci. Hlavní změnou mělo být nahrazení termínu „*umělé přerušení těhotenství*“ za „*usmrcení počatého, ale dosud nenarozeného dítěte*“. ³⁴ Dle navrhované novely by lékaři v případě, že provedl umělé přerušeni

³² IVO [Inštitút pre verejné otázky]. Vo verejnosti prevažuje názor, že súčasný interrupčný zákon netreba meniť. [Online]. 2020 [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.ivo.sk/8705/sk/aktuality/vo-verejnosti-prevazuje-nazor-ze-sucasny-interrupcny-zakon-netreba-menit>

³³ Tamtéž.

³⁴ PSPČR [Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky]. Sněmovní tisk 376/0, část č. ½. Praha. [Online]. IV. volební období. Novela z. o umělém přeruš. těhotenství, 2003. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=6861&pdf=1>

těhotenství, hrozilo 5 let odnětí svobody či zákaz činnosti. Člověk, který by k potratu napomohl nebo by k němu ženu navedl, mohl být rovněž podle navrhovaného zákona odsouzen až na 1 rok vězení. Pokud by žena podstoupila potrat sama, v tomto případě by ji trest nehrozil.³⁵ Autoři v návrhu zákona dále uvedli, že v případě ohrožení zdraví matky nebo plodu je umělé přerušení těhotenství nezbytné provést. Dosavadní zákon podle jejich vyjádření diskriminoval slabší jedince, a to nehumánním způsobem. Podle předkladatelů má každá počatá lidská bytost právo na život. Tato novela zákona byla vládou ČR zamítnuta v prvním čtení.³⁶

V roce 2014 byla v České republice schválena tzv. potratová pilulka, která je podávána v raném stádiu těhotenství a slouží k přerušení těhotenství. Statistiky následně ukázaly, že zmíněná potratová pilulka nezvýšila počet interrupcí.³⁷

2.4.2. Slovenská republika

V roce 2003 Slovensko ve Vatikánu podepsalo konkordátní smlouvu. Podepsáním této listiny se distancovalo od Evropské unie. Na základě této úmluvy mohou lékaři a zdravotní personál odmítnout provedení umělého přerušení těhotenství ženě, pokud je to v rozporu s katolickým učením.³⁸

Další zpřísnění přišlo v roce 2008, kdy byla uvedena dvoudenní čekací lhůta. Jedná se o tzv. "lhůtu na rozmyšlenou." Tato lhůta má ženám vytvořit podmínky k tomu, aby měly možnost si své rozhodnutí, zda podstoupí interrupci, ještě promyslet. Znamená to tedy, že ženy mohou podstoupit interrupci 48 hodin po podání žádosti u svého gynekologa.³⁹ Podle Faragulové dochází ke snahám o zpřísnění interrupční legislativy na Slovensku od roku 2018. Slovensko se narozdíl od České republiky řadí mezi země Evropy s největším počtem věřících, ve které se římskokatolická církev snaží prosazovat své zájmy tím, že spolupracuje s konzervativními politiky a akademickou sférou.⁴⁰

---

³⁵ DUDOVÁ, Radka. Interrupce v České republice: zápas o ženská těla. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky [Online]. 2012. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/m_33_radka_dudova_interrupce_v_ceske_republice-final_i_s_obalkou_mensi.pdf str. 97

³⁶ PSPČR [Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky]. Sněmovní tisk 376/0, část č. 1/2. Praha. [Online]. IV. volební období. Novela z. o umělém přerušení těhotenství, 2003. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=6861&pdf=1>

³⁷ ČSÚ [Český statistický úřad]. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Potraty (2020). [Online]. 2022, [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/f/008377/potraty2020.pdf>

³⁸ BELÁŇOVÁ, Andrea. Anti-abortion activism in the Czech Republic and Slovakia: 'nationalizing' the strategies. *Journal of Contemporary Religion*. 2020. s. 395–413.

³⁹ Heroine.cz. Proč omezení interrupcí nikdy nikomu nepomůže. Inflow: Heroine [online]. 02.12.2021. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://www.heroine.cz/komentare/6713-proc-omezovani-interrupci-nikdy-nikomu-nepomuze>

⁴⁰ BELÁŇOVÁ, Andrea. Anti-abortion activism in the Czech Republic and Slovakia: 'nationalizing' the strategies. *Journal of Contemporary Religion*, 2020, 35.3. s. 395–413.

V roce 2020 se projednával nový návrh legislativy, podle kterého by se doba na rozmyšlenou měla zdvojnásobit. Podle novely by žena místo 48 hodin čekala na zákrok 96 hodin. Dále by měla před zákrokem uvést, z jakého důvodu chce podstoupit umělé přerušování těhotenství.⁴¹ Doba na rozmyšlenou by v praxi mohla způsobit, že ženy nestihnou podstoupit zákrok v zákonné lhůtě.

Tentýž rok byl také předložen návrh zákona, podle kterého by ženy žádající o interrupci musely před zákrokem podstoupit ultrazvukové vyšetření a poslechnout si srdeční tep plodu. Zákon byl kritizován skupinami hájícími práva žen a nakonec neprošel.⁴²

Na konci roku 2021 proběhlo hlasování o sporném zákonu, který předložili poslanci vládnoucí koalice OĽANO a Sme rodina. Předkladatelé novelou usilovali o to, aby byla zakázána reklama na interrupci nebo navýšení povinné čekací doby z 48 hodin na 96. Podobný zákon byl předložen předchozí rok. Dostal se do druhého čtení, ale nakonec nebyl v prvním kole schválen o jediný hlas. Během let 2020 a 2021 bylo podáno 19 návrhů, ale všechny byly zamítnuty.⁴³ Chybělo tedy velmi málo a mohlo dojít k výraznému zpřísnění interrupcí. To by mohlo mít za následek provádění ilegálních interrupcí, které si mohou vybírat vysokou daň v podobě zmařených lidských životů nebo zdravotních problémů.

V říjnu roku 2022 poslankyně Anna Záborská, která pravidelně přichází s novými návrhy, předložila jeden z dalších. Hlavní změnou v této novele bylo prodloužení lhůty na rozmyšlenou, ale i u žen, u nichž je interrupce doporučena ze zdravotních důvodů. V současné době mohou podstoupit interrupci ženy, které čekaly 48 hodin. Poslankyně Záborská chce tuto povinnost rozšířit i na zákroky, které jsou prováděny na doporučení lékaře. V praxi by to tedy znamenalo, že by ženy musely čekat 2 dny i v případě, že by byl plod mrtvý. Kritici varují, že může dojít k ohrožení zdraví ženy.⁴⁴

Snaha o zpřísnující legislativu trvá i přes klesající počet provedených interrupcí. Na území Slovenské republiky bylo v roce 2020 provedeno 6177 umělých přerušování těhotenství. V roce

---

⁴¹ Amnesty International, 2020. Práva slovenských žen na bezpečnou interrupci v ohrožení [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/pripad/slovensko-interrupce>

⁴² iRozhlas.cz Slovenští konzervativci chtějí matkám před potraty pouštět tlukot srdce jejich plodu. Inflow: iRozhlas.cz [online]. 12.11.2019 [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/slovensko-novela-zakon-interrupce-potrat-tehotenstvi_1911121237_elev

⁴³ A2larm.cz. Zákon o omezování přístupu k interrupcím na Slovensku neprošel. Inflow: A2larm. [online]. 15.11.2021 [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/11/zakon-o-omezovani-pristupu-k-interrupcim-na-slovensku-neprosel/>

⁴⁴ iDnes.cz. Proč jdete na potrat a jakou berete antikoncepci? Chtějí se ptát na Slovensku. Inflow: iDnes. [online]. 07.10.2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-anna-zaborska-potraty-antikoncepce-navrh-parlament.A221007_135323_zahranicni_kha

2021 počet klesl na 5249. Nejvyšší počet provedených umělých přerušení byl během 90. let, kdy se pohyboval kolem 50 000 případů.⁴⁵

Na rozdíl od České republiky se ženy na Slovensku legálním způsobem k potratovým pilulkám nedostanou. V roce 2014 se na toto téma vedly diskuse mezi církví, zdravotnictvím a konzervativním parlamentem. Aby se však tabletky mohly podávat i na Slovensku, musela by se změnit vyhláška ministerstva zdravotnictví o umělém přerušení těhotenství, která povoluje pouze chirurgické provedení interrupce.⁴⁶

2.5. Důvody umělého ukončení těhotenství.

Podle Jankovského jsou důvody umělého přerušení těhotenství po celém světě velmi podobné. Ve většině případů se nejedná o ukvapené či lehkovážné rozhodování. Pokud se žena rozhodne, že podstoupí tento zákrok, velmi často se tím odhalují problémy, kterým musí čelit ve svém každodenním životě. Žena se nerozhoduje pro podstoupení umělého přerušení těhotenství ze zlého úmyslu, ale spíše kvůli tíživé životní situaci, z níž nevidí žádné reálné východisko. Důvody, jež ospravedlňují interrupci lze rozdělit do čtyř skupin:

Důvody pro podstoupení interrupce	
1.	sociálně-ekonomické důvody – Do této skupiny spadají svobodné a nezletilé dívky, které jsou finančně závislé na svých rodičích. Dále ženy, kterých se dotýká problém chudoby a nedokážou pro dítě vytvořit takové podmínky, které jsou pro výchovu potřeba. Obava z poklesu životní úrovně je dalším důvodem, který je však částí společnosti neakceptovatelný a považován za něco sobeckého.
2.	etické důvody – Do této skupiny spadají ženy, které počaly v důsledku trestného činu, např. znásilnění, incest. Dopad, který má tato událost na psychiku ženy může vést i k potenciální újmě na zdraví ženy i dítěte. V tomto případě se jedná o morálně přijatelnou interrupci.
3.	terapeutické důvody – Do této skupiny spadají ženy, u kterých lékaři zjistili závažný zdravotní problém, který ohrožuje život matky nebo plodu.

⁴⁵ NCZI [Národné centrum zdravotníckých informácií] Potraty v Slovenskej republike 2021. [Online]. Bratislava: Publikační tabuľkové výstupy. 2022 [vid. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Gynekologia_Porodnictvo_Potraty/Potraty/Pages/default.aspx

⁴⁶ Pravda.sk. Potratová tabletky na Slovensku nebude. Inflow: Pravda. [online]. 10.7. 2014. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/323472-potratova-tabletka-na-slovensku-nebude/>

4.	eugenické důvody – Do této skupiny spadají ženy, jejichž plod má závažnou zdravotní vadu. Moderní medicína nabízí genetické poradenství pro nastávající matky, které poskytuje informace o genetickém stavu nenarozeného dítěte. Tato včasná diagnostika usiluje o to, aby se nenarodilo žádné nemocné dítě.
-----------	---

Tabulka 3: Důvody pro podstoupení interrupce, svět, 1999

Zdroj: Jankovský⁴⁷, Rotter⁴⁸

Ve Spojených státech amerických proběhl výzkum, který ukazuje nejčastější důvody podstoupení umělého přerušení těhotenství. Výzkum trval pět let, bylo zapojeno 954 respondentek, které podstoupily alespoň jeden potrat. Během dotazování musely uvést, proč se rozhodly ukončit těhotenství. Na výzkumu pracovala doktorka Renity White, atestovaná gynekoložka, a Heather Mercer, která prováděla fact checking. Ukázalo se, že hlavním důvodem byl nedostatek financí (40 %). Druhým nejčastějším důvodem nevhodné načasování (36 %). Pouze 3 % dotázaných odpověděly, že nechtějí mít děti. Je tedy zřejmé, že důvody, kvůli kterým se ženy rozhodují jít na potrat, jsou složité a vzájemně propojené.⁴⁹

⁴⁷ JANKOVSKÝ, J. Etika pro pomáhající profese. Praha: Triton, 2003, ISBN 80-7254-329-6 str. 117

⁴⁸ ROTTER, H. Důstojnost lidského života: Základní otázky lékařské etiky. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1999, SBN: 80-7021-302-7 s. 117–119

⁴⁹ BIGGS, M, G, H. a FOREST, DG Understanding why women seek abortions in the US. BMC Women's Health 2013, [Online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/1472-6874-13-29>

3. “Pro choice” a “Pro life”

Pohledy na problematiku interrupcí způsobily rozkol mezi lidmi po celém světě a vedly k vytvoření dvou skupin. Jedna skupina podporuje myšlenku “pro-choice“, která prosazuje nezpochybnitelné právo ženy rozhodovat si o svém těle podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Na druhé straně je skupina “pro-life“ která věří, že nenarozené dítě má právo na život.

3.1. “Pro-choice“

Hnutí “pro-choice“ se zaměřuje na autonomii ženy a její právo rozhodovat se sama o svém těle. Někteří považují interrupci za poslední možnost, jiní tvrdí, že je v určitých situacích nezbytnou volbou. Mezi tyto scénáře patří těhotenství v důsledku znásilnění, incestu, ohrožení života matky či plodu, selhání antikoncepce nebo v případě, kdy žena není připravena, stát se matkou.⁵⁰

3.2. “Pro-life“

Zastánci “pro-life“, jak už jejich název napovídá, se důrazně staví proti potratům a zasazují se o zachování života nenarozených dětí. Opírají se o autoritu náboženství a tvrdí, že lidský život je posvátný a měl by být chráněn od okamžiku početí. V některých případech upřednostňují život dítěte před životem matky. Potraty považují za akt vraždy. Podle jejich přesvědčení život začíná početím, nikoliv narozením nebo jakýmkoliv mezistupněm.⁵¹

Největší českou pro-life organizací je Hnutí pro život, které bylo založeno v roce 1992. Jedná se o nejvýznamnější spolek v oblasti umělých přerušení těhotenství v České republice, který je proti interrupcím. Každoročně pořádají „Pochod pro život“ a prezentují se jako organizace, která se snaží předcházet zbytečným potratům.⁵² Na Slovensku je takovýchto organizací několik. Například organizace Pro-Life Action.⁵³

3.3. Role katolické církve

Velmi striktní postoj k otázce interrupcí zastává katolická církev, která hlásá, že život je Božím darem. Člověk podle jejich víry nemá právo rozhodovat o tom, kdo bude žít a kdo ne. „*Bůh, pán nad životem, svěřil totiž lidem vynikající úkol udržovat život; tento úkol mají však plnit*

---

⁵⁰ FOJTÍKOVÁ, Kateřina. Postabortivní syndrom. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Husitská teologická fakulta. Vedoucí práce: VÁCLAV MITÁŠ. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/21568/DPTX_2008_1_11280_LDEF02_2428_0_69383.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁵¹ Renzetti, Claire. Ženy, muži a společnost. Praha, Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0525-2

⁵² Hnutí pro život. Kdo jsme. [online] Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/kontakt>

⁵³ PRO-LIFE ACTION. O nás. [online] Dostupné z: <https://www.prolifecycle.sk/>

způsobem hodným člověka. Život se má tedy s největší péčí chránit už od samého početí; potrat a usmrcení nemluvněte jsou hanebné zločiny.“⁵⁴ Katolická církev je proti potratům a odsuzuje jakoukoli formu antikoncepce.⁵⁵

Na Slovensku se k římskokatolické církvi v roce 2010 hlásilo 68,9 % obyvatel, jedná se o největší organizovanou náboženskou skupinu.⁵⁶ Z hlediska jejího rozsahu může mít zásadní vliv na vnímání této problematiky. Nejen na Slovensku, ale například i v Polsku, kde je nejprísnejší potratový zákon v Evropě, má katolická církev vliv na politiku. Na Slovensku je také velké zastoupení religiózních poslanců. Dokončený potrat se v katolické církvi řadí k nejzávažnějším zločinům. Zároveň ale katolická církev upozorňuje, že za to nenese vinu pouze žena, ale i otec dítěte, lékaři, veřejní činitelé a okolí ženy.⁵⁷

Na druhou stranu v České republice, podle výzkumu agentury STEM z roku 2022, čtvrtina (25 %) českých občanů uvedla, že je věřící. Více než třetina dotázaných (35 %) uvedla, že se necítí být nábožensky založena a necelá jedna třetina (31 %) se považuje za ateisty.⁵⁸ Vzhledem k působnosti křesťanskodemokratických či konzervativních stran v českém a slovenském prostředí, se práce věnuje i vlivu víry na úpravu zákonů omezujících práva ženy na interrupce.

---

⁵⁴ VATICAN.VA, GAUDIUM ET SPES, [Online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z:

https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_cs.html

⁵⁵ HUMANA VITAE, Vážné důsledky umělých metod regulace plodnosti 3 [Online]. 3.19.2017 Dostupné z:

<http://www.kebrle.cz/katdocs/HumanaeVitae.htm>

⁵⁶ SÚ SR [Štatistický úrad Slovenskej republiky.] Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania. [online]. 2012. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20140327072948/http://portal.statistics.sk/files/obyvatelstvo-slovenskej-republike-krajoch-sr.pdf> str. 12

⁵⁷ ZIKMUND, Martin. Rozhřešení pro ženy po potratu. Katolický týdeník. [online]. 8.9.2015. Dostupné z:

<https://www.katyd.cz/clanky/rozhreseni-pro-zeny-po-potrati.html>

⁵⁸ STEM. Postoj Čechů k náboženství. Empirický výzkum pro demokracii. [online]. 2018. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z:

<https://www.stem.cz/postoj-cechu-k-nabozenstvi/>

4. Teoretická východiska výzkumu

4.1. Koncept stranických rodin dle Klause von Beymeho

Teorie stranických rodin byla prvně použita v knize Klause von Beymeho z roku 1982, *Parteien in westlichen Demokratien*, ve které představil typy stranických rodin. Jednalo se o politické strany ze západní Evropy, které označuje za “duchovní rodiny” (*familles spirituelles*). Při analýze jednotlivých stranických rodin postupoval vývojově. Zaměřoval se na historický vznik, zohledňoval jejich proměnu v čase. Poukazoval na jejich iniciační impuls a společné ideologické vymezení. Za stranické rodiny označuje skupiny politických stran, jež sdílejí určité ideologické, kulturní nebo historické rysy.⁵⁹

Rozdělení stranických rodin je následné: liberální strany a radikální strany; konzervativní strany; socialistické a sociálnědemokratické strany; křesťanskodemokratické strany; komunistické strany; agrární strany; regionální a etnické strany; pravicové a extrémní strany; ekologická hnutí.⁶⁰

Strany K. von Beyme rozděluje do stranických rodin na základě dvou kritérií. Prvním kritériem je “genetický původ strany”, kde zkoumá její historický vývoj. Druhým kritériem jsou ideově programové hodnoty strany. Kritérium obsahuje zejména stranické a volební programy, analýzy hlasování či projevy politiků.⁶¹

Důležité je si uvědomit, že politické strany jsou velmi složité subjekty, které mohou mít různé názory na různá témata. Klaus von Beyme vytvořil základní charakteristiky, díky kterým dokážeme strany rozdělit podle stranických rodin. Jedná se ale pouze o obecná vodítka. Proto je potřeba sledovat vývoj jejich politických programů, postojů a analyzovat tato data v širším kontextu. Protože se práce úzce soustředí na morálně-etické otázky, je nutné reflektovat, že mezi jednotlivými stranami i politiky mohou panovat značně odlišné názory, které mohou vyplývat z odlišných kulturních, rodinných, náboženských i regionálních aspektů jednotlivých parlamentních reprezentantů.

Rozdělení podle stranických rodin	
Název stranických rodin	Teoretický předpoklad ve smyslu morálních a etických otázek

⁵⁹ BEYME, Klaus. *Political Parties in Western Democracies*. New York: St. Martin's Press, 1985. s. 29–31

⁶⁰ Tamtéž s. 34–36.

⁶¹ Tamtéž s. 29–157.

Liberalní a radikální strany	Staví se na stranu individualismu a osobní svobody. Zastávají právo na svobodu v morálně etických otázkách
Konzervativní strany	Přikládají velký význam stabilitě a kontinuitě. Staví se proti rychlým změnám. V oblasti morálních a etických otázek jsou konzervativní strany zastánci tradičních norem a hodnot.
Socialistické a sociálnědemokratické strany	Nejsou tak radikální v některých sociálních oblastech. Snaží se o vyváženost mezi ekonomikou a sociální rovností.
Křesťanskodemokratické strany	Strana, která je postavena na křesťanských a etických hodnotách. Zdůrazňují význam rodiny, tradice a staví se proti sekularizaci. V případě sociálních otázek se přiklání k podpoře tradiční rodiny a ochraně života.
Komunistické strany	Stranická rodina, která zdůrazňuje, že je důležitá rovnost ve společnosti.
Rolnické strany	Rolnické strany se soustřeďují na zemědělce a venkovské obyvatelstvo. Tyto stranické rodiny velmi často zastávají zachování tradiční rodiny.
Regionální a etnické strany	Strany, které soustřeďují své zájmy konkrétního regionu nebo etnické menšiny. Staví se za zachování tradičních hodnot. V oblasti morálních a etických hodnot se jednotlivé strany mohou lišit. Záleží zde zejména na tom, jaké názory zastávají jednotlivé regiony či etnické skupiny.
Pravicové a extrémní strany	Kladou větší důraz na nacionalistické a konzervativní hodnoty. Zásadní je pro ně ochrana tradic a tradiční rodiny.
Ekologické strany	Pro tyto strany je nejdůležitější ochrana životního prostředí. Jsou pro ně klíčové postmateriální hodnoty.

Tabulka 4: Stranické rodiny podle Klause von Beymeho, svět, 1985

Zdroj:⁶²

⁶² BEYME, Klaus. Political Parties in Western Democracies. New York: St. Martin's Press, 1985. s. 29–157

Fiala a Strmiska ve své knize *Teorie politických stran* uvedli, že Beymeho historickou typologii lze používat pro současné evropské stranické rodiny. Všechny skupiny, s výjimkou rolnických, které povětšinou splynuly s jinými stranickými systémy, můžeme považovat za stále přítomné, byť některé jsou zastoupeny hojněji a jiné méně.⁶³

Politické strany se vytvářejí tehdy, pokud jsou k dispozici alespoň minimální institucionální podmínky. Ve většině evropských zemí je vznik stran spojen s procesy modernizace. Také to může být výsledkem určitých kritických situací, ale tato podmínka není nezbytná.⁶⁴ V oblasti typologie politických stran můžeme pozorovat různé pojmové nejasnosti. Znejasňování a překrývání různých typologií vede k heterogenitě, která více vychází z nedostatečného ujasnění pojmů, než z přirozené rozmanitosti v rámci politické vědy.⁶⁵ Abych správně určila, do jaké stranické rodiny strana patří, je nutné provést odpovídající programovou analýzu jejich čelných představitelů (parlamentních reprezentantek). Strany se přirozeně proměňují, tak jako se proměňuje společnost. Důkazem je radikální proměna dříve stabilního českého stranického systému, který se začal dynamicky měnit po roce 2010, navíc se objevují i noví vyzyvatelé tradičních typů stran, např. strany populistické či pirátské.

4.2. Politická reprezentace podle Hanny F. Pitkin

V teoretické části dále vycházím z klasického díla Pitkin, které stále ovlivňuje zkoumání parlamentní reprezentace a současné diskuse ohledně fenoménu reprezentace. Hana Pitkin ve své knize *The Concept of Representation* (1972) představila 4 typy politické reprezentace. Formální reprezentace (Formalistic Representation), symbolická reprezentace (Symbolic Representation), deskriptivní reprezentace (Descriptive Representation) a substantivní reprezentace (Substantive Representation). Z pohledu práce jsou klíčové reprezentace deskriptivní a substantivní, protože umožňují diskusi ohledně toho, zda má pohlaví vliv na činnost reprezentantů. Epistemologická perspektiva práce je taková, že se právo na interrupci i přes celospolečenskou debatu řadí mezi práva žen. Práce se pak zaměřuje pouze na parlamentní reprezentantky a na relevanci zkoumané problematiky pro tuto kategorii parlamentních reprezentantů.

V případě formální reprezentace jedná zástupce, který získal ze zákona pravomoc k tomu, aby vykonával úřad jménem voličů. To je ovlivněno způsobem získání mandátu a statutem. Formální reprezentace je založena na myšlence delegace. Podle H. Pitkin jsou při formálním

---

⁶³ FIALA, P.; STRMISKA, M. *Teorie politických stran*. Vyd. 1. (1998). Brno: Barrister & Principal. str. 89

⁶⁴ Tamtéž str. 53.

⁶⁵ Tamtéž str. 77.

zastoupení jednotlivci zvoleni nebo jmenováni. Jejich úkolem je zastupovat skupinu lidí a jednat jejich jménem ve formálním a právním smyslu.⁶⁶ Není však relevantní, co reprezentant během svého mandátu dělá. Pozornost se zde soustředí na předání autority (volby, autorizace) a vykazovatelnost (možnost měnit reprezentanty).

Reprezentace symbolická vychází z obsahu, jenž představuje zastupitel pro reprezentované. Klade důraz na symboly a symbolizaci. Názorným příkladem může být vlajka, která reprezentuje národ. Samotný symbol (vlajka) však není důležitý, důležitá je jeho schopnost vyvolávat pocity a postoje. Symbolická reprezentace spojuje mimo jiné i tvorbu symbolů, které jsou schopné na sebe upoutat různé emoce. Může vyvolávat iracionální reakce. To se může projevat i v extrémních případech symbolické reprezentace. Například ve fašistických režimech, kde vůdce shromažďuje masy, které následně utváří podle svých představ.⁶⁷ Více se však zaměříme na zbylé dvě.

Třetí pojetí je substantivní reprezentace. Týká se toho, co dělá volený zástupce a čím je, tj. teorie reprezentace jako konání.⁶⁸ Nezáleží na tom, jak jsou si podobní reprezentující a reprezentovaný, důležitá je shoda v politickém smýšlení a zda jsou reprezentovaní spokojeni s tím, kdo je zastupuje. Teorii substantivní reprezentace tedy můžeme chápat jako zastoupení z hlediska účelu. Ženy i muži, zastupují ženy i muže, děti, mladé i staré. Jedná se o celou společnost, bez ohledu na to, zda se zastupitelé s jednotlivými skupinami v reálném životě ztotožňují či nikoliv.⁶⁹ Muži i ženy se mohou navzájem zastupovat a vytvářet pro život podmínky, které jej v naplňování životních úloh nebudou nijak omezovat. Substantivní reprezentace sleduje jednání politiků a zjišťuje, zda jejich zájmy korelují se zájmy voličů.⁷⁰

Poslední teorií je deskriptivní reprezentace. Volený zástupce se podobá těm, které zastupuje. Jinak řečeno, jednotlivci, kteří sdílejí určité demografické charakteristiky, jako je například etnická příslušnost, pohlaví či sociální třída, by měli být zastoupeni zvolenými politiky, kteří mají stejné charakteristiky. Reprezentant čerpá ze společnosti nálady a pocity, které následně předkládá během rozhodovacího procesu. Jedná se o reprezentaci, která umožňuje poskytovat co nejpřesnější informace o zastoupeném. Zrcadlová reprezentace perfektně napodobuje

---

⁶⁶ PITKIN, Hanna. *The Concept of Representation*. Berkeley: University of California Press. 1972. PP. 323 ISBN 978-05-2002-156-3. s. 40–41

⁶⁷ Tamtéž s. 93–96.

⁶⁸ Tamtéž s. 112–114.

⁶⁹ Tamtéž s. 116–120.

⁷⁰ Tamtéž s. 130–135.

všechny vlastnosti reprezentovaného. Podle tohoto konceptu by ženy měly být reprezentovány ženami, jelikož v životě vykonávají stejné sociální role.⁷¹

Jednotlivé teorie se mohou prolínat. Kupříkladu zavedení kvótního řešení spojuje jak deskriptivní, tak substantivní. V případě deskriptivního pojetí reprezentace jde o to, že požadujeme, aby ženy byly v politice zastoupeny ženami. Substantivní reprezentace je to proto, aby ženy získaly poslanecký mandát, jehož prostřednictvím mohly reprezentovat ženské zájmy.⁷² Z deskriptivního hlediska by tedy rozložení politických sil mělo být 50/50. To však ještě neznamená, že ženy v politice budou reprezentovat ženské zájmy. Z deskriptivní reprezentace můžeme také pozorovat, jak se přibližují pohledy společnosti a zákonodárců na určitá témata. Ze sociologických průzkumů, viz kapitola Současná úprava interrupcí v České republice a na Slovensku, jsme zjistili, jaký mají k tématu přístupy Češi a Slováci. Poslankyně tyto postoje mohou zrcadlit, ale také mohou být ještě víc konzervativní nebo liberální, než je společnost.

---

⁷¹ PITKIN, Hanna. The Concept of Representation. Berkeley: University of California Press. 1972. PP. 323 ISBN 978-05-2002-156-3.s. 86–90

⁷² GELNAROVÁ, Jitka. Reprezentace žen v politice z pohledu politické teorie aneb „Co všechno znamená, když se řekne, že ženy jsou v politice podreprezentovány?“. Inflow: Acta Politologica journal [online]. 2010, Vol. 2 No. 2 [cit. 2023-04-23]. ISSN 1803-8220. Dostupné z: https://tarantula.ruk.cuni.cz/ACPO-25-version1-2010_Gelnarova_02_02.pdf s. 125–126

5. Empirická část

5.1. České a slovenské poslankyně a jejich vnímání

společného klimatu ve vztahu k problematice interrupcí

Pro výzkum bylo stěžejní zjistit, jak přistupují respondentky z jednotlivých stran a zemí, k problematice interrupcí. Některé poslankyně hned zpočátku rozhovoru uvedly, že interrupce je ryze ženské téma, a proto by o tom měly rozhodovat pouze ženy: „*Ano, myslím si, že každá žena by měla mít právo na interrupci.*“⁷³ *Ženy by měly mít možnost rozhodnout o svém těle a nemyslím si, že je správné jim toto právo brát.*“⁷⁴ Poslankyně za hnutí ANO Jana Pastuchová zase poukázala na to, že se jedná o citlivé téma, které žena musí řešit: „*Interrupce je krajní řešení, kterým žena řeší svou osobní situaci. Ať už ze zdravotních, sociálních či jiných důvodů, rozhodnutí by vždy mělo být zejména na ní, samozřejmě vždy po konzultaci s lékařem.*“⁷⁵

Poslankyně Romana Tabák (Sme rodina) zase v rozhovoru řekla, že ne všechny ženy mají to štěstí, aby měly vedle sebe partnera či rodinu, které ji pomůžou: „*Myslím si, že každá žena musí mít možnost volby. Každá žena je iná, každá otehotnela za iných okolností. Takže v tomto ženy plně podporujem. Či už sa rozhodnú pre dieťa alebo pre potrat.*“⁷⁶ Zároveň se zmínila o tom, že i ona nechtěně otěhotněla a řešila, zda podstoupit interrupci či nikoliv. Dle jejího vyjádření měla neuvěřitelnou oporu ve svém partnerovi. „*Sama som neplánovane otehotnela a uvažovala som o potrate. Je to neuveriteľne ťažké obdobie plné emócií. Ženy potrebujú v tomto období čo najväčšiu podporu.*“⁷⁷

Poslankyně za ODS Jana Bačíková konstatovala: „*Každá žena má mít právo na interrupci. Je to její výsostné právo se rozhodnout.*“⁷⁸ Mária Kolíková (SaS) v rozhovoru uvedla, že se jedná o jedno ze základních práv a my bychom to měli respektovat. S poslankyní Janou Bittó Cigánikovou (SaS) se mi nepodařilo domluvit rozhovor, nicméně její názor z mediálního prostoru je zřejmý. Je dlouholetou odpůrkyní snah o zpřísnění potratové legislativy na

---

⁷³ KOCMANOVÁ, Klára a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Pirátskou stranu Klárou Kocmanovou, 21.2.2023

⁷⁴ URBANOVÁ, Barbora a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Starosty a nezávislé Barborou Urbanovou, 10.1.2023

⁷⁵ PASTUCHOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO Janou Pastuchovou, 17.2.2023

⁷⁶ TABÁK, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní Sme rodina Romanou Tabák, 12.3.2023.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ BAČÍKOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za ODS Janou Bačík, 7.2.2023

Slovensku a prosazuje možnost zavedení tzv. interrupční tabletky. „*Pokud jsou interrupce povolené, tak by se měly vykonávat nejmodernější a nejšetrnější metodou k ženám,*“ uvedla.⁷⁹

Přestože se mi nepodařilo realizovat rozhovor s některou z představitelk strany TOP 09, lze na základě mediální analýzy zjistit, jak se k problematice staví Markéta Pekarová Adamová. Předsdkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a předsdkyně TOP 09 na svém Twitteru napsala: „*Dostávám četné dotazy, jestli se nemůže legislativa v oblasti potratů měnit i u nás. Nemůže. Nedopustím to. Naše právní úprava je dobrá a není důvod ji měnit. Pro ženy je tragédií, když z různých důvodů na potrat musí, ale stejnou tragédií by bylo jim tuto možnost ztížit.*“⁸⁰ Tento tweet se na jejím profilu objevil tři dny poté, co Nejvyšší soud v USA zrušil rozhodnutí v kauze Roe vs Wade z roku 1973 a přenechal rozhodnutí o potratech na jednotlivých amerických státech.⁸¹ Pokoušela jsem se spojit ještě s poslankyní Helenou Langšádlovou (TOP 09) a Martinou Ochodnickou (TOP 09), ale bohužel se mi to nepodařilo.

Hnutí SPD ve svém dlouhodobém politickém programu zmiňuje, že podporuje tradiční hodnoty české společnosti a že považuje fungující rodinu za její podstatu. „*Rodina zasluhuje ochranu a podporu. Za základ rodiny považujeme tradiční svazek muže a ženy.*“⁸² Bohužel se mi s žádnou poslankyní za hnutí SPD nepodařilo uskutečnit rozhovor, tudíž v práci vycházím z mediální analýzy. Konkrétně z článku pro iRozhlas, kde se vyjádřila poslankyně Karla Maříková: „*Jsmo pro to, aby právní úprava zůstala. Nejsmo pro zpříšňování. Politika by do toho neměla mluvit, je to vyloženě medicínská věc.*“⁸³

Tomio Okamura pak v této problematice pro média uvedl: „*Jsmo pro zachování současné legislativy, zákaz interrupcí by byl krok zpět. Zpříšnění, které vidíme v USA, povede pouze k tomu, že tyto výkony budou prováděny nelegálně, což může končit pro ženu fatálně. Dále pokvete potratová turistika, kdy ženy budou jezdit tyto výkony podstupovat do států, kde jim to*

---

79 Novinky. Na Slovensku se přou o potraty: Nešikanujte ženy, odmítají liberálové konzervativní novelu. Inflow: Novinky.cz. [online]. 2020. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-na-slovensku-se-prou-o-potraty-nesikanujte-zeny-odmitaji-liberalove-konzervativni-novelu-40337584>

80 PEKAROVÁ, A. M. [Dostávám četné dotazy...]. In: Twitter. [online] 27.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://url.cz/XrArp>

81 Aktuálně.cz Konec práva na potrat. Projděte si které státy USA jej už zrušily a co to znamená. Inflow: Aktuálně.cz. [online]. 2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/konec-potratu-vusa-zakladni-otazky-a-odpovedi/r~537dda9ef5f911ecbc030cc47ab5f122/>

82 SPD [SVOVODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE.] Program. [online]. [citace 23.4.] Dostupné z: <https://www.spd.cz/program-vypis/>

83 iRozhlas.cz Americkou cestou nepůjdeme. Čeští politici nechťejí zpříšňovat potraty, shodnou se na současném zákonu. Inflow: iRozhlas.cz, [online]. 27.6. 2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-zakaz-potratu-interrupce-usa-ano-pirati-top-09-lidovci-kdu-csl_2206271845_jgr

bude umožněno.⁸⁴ Ačkoliv je hnutí SPD antiliberální a kritické k progresivním snahám, v této problematice zastává spíše liberální přístup.

Z mediální analýzy jsem zjistila, že se obávají potratové turistiky⁸⁵ a jejich dlouhodobý program se nezabývá interrupční legislativou vůbec.⁸⁶ Zůstává však otázkou, jak by se poslanci a poslankyně za hnutí SPD stavěli k tomu, kdyby do České republiky cestovalo více žen za účelem provedení interrupce. Jestli by se pak na tuto problematiku dívali jinou optikou. Například tak, že by chtěli omezit interrupce plošně i pro ženy z České republiky, nebo by se snažili zamezit pouze potratové turistice.

Některé poslankyně mají k interrupcím určité výhrady. Především se jedná o poslankyně z konzervativních a křesťansko-demokratických stran. Velkou roli zde hraje otázka, kdy začíná život. Poslankyně KDU-ČSL Romana Bělohávková k tomuto uvedla: „Myslím si, že otázka interrupcí je hodně složitá. Já jsem dětský doktor, a kromě toho jsem 20 let učila na střední zdravotní škole. My víme, kdy vzniká život. Ten život vzniká okamžikem, kdy splyne spermie s vajíčkem. To je začátek a v tu chvíli už je rozhodnuto, jestli to bude kluk nebo holka. Jestli bude mít modré oči, jestli bude dobrý na matiku nebo na češtinu. Takže jako odmítám takové ty polemiky nad tím, kdy vzniká život, protože my to opravdu víme. Samozřejmě, že jsem proti interrupcím. Ale nemůžu říct, že absolutně. Jsou situace, kdy chápu interrupci jako menší zlo. Ale vždycky to chápu jako zlo, vždycky to je zlo.“⁸⁷

Další poslankyně za KDU-ČSL Marie Jelínková je také proti interrupcím, ale zároveň si je vědoma toho, že se jim nelze vyhnout. „Interrupce je něco, co jako je ve společnosti odjakživa. Myslím si, že to je věc, která není v zásadě dobrá. Myslím si, že když bychom se měli vyjadřovat na tématech dobro, zlo, tak to určitě nebude věc, kterou někdo chce. Začínat sexuální činnost tím, že budete chtít podstupovat interrupci, ale myslím si, že to je věc, které se prostě nelze vyhnout. Tudiž si myslím, že by právo na bezpečnou interrupci mělo být zakotvený.“⁸⁸ Konzervativní poslankyně Lucia Drábíková (OLaNO) zase říká: „Můj osobný názor je, že je to zlé. Při chráněných druzích je vajíčko už chráněné. U lidí sa to berie tak, že v ranom štádiu to

---

⁸⁴Tn.cz. Zabití člověka i návrat do minulosti. Zákaz potratů vyvolal debatu i v Česku. Inflow: TN.CZ 30.6.2022 [Citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/465791-zakaz-potratu-resi-i-cesti-politici-hovori-o-zabijeni-lidi-ci-navratu-do-minulosti-anketa>

iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

⁸⁶ SPD [SVOVODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE.] Program. [online]. [citace 23.4.] Dostupné z: <https://www.spd.cz/program-vypis/>

⁸⁷ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohávkovou, 26.1.2023

⁸⁸ JÍLKOVÁ, Marie a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Marií Jílkovou, 27.1. 2023

ešte nie je človek. To je argument v tomto prípade. Ale približne v 12. týždni je už všetko kompletne. Preto si myslím, že ľudská bytosť by mala byť chránená od počatia“⁸⁹

Rozhovory i mediální vyjádření parlamentních reprezentantek dokládají, že české poslankyně jsou obecně značně liberálnější, kdežto slovenské respondentky k tématu přistupují konzervativněji.

5.1.1. Zprísňujúci novela Anny Záborskej z roku 2021 jako akcelerátor diskuse v otázce interrupcí

V České republice se zákonodárci naposledy pokoušeli změnit legislativu o umělém přerušení těhotenství v roce 2008. Změna nakonec neprošla ani prvním čtením. Ve svém výzkumu se tedy nebudu zabývat novelami z České republiky, jelikož žádné aktuální nejsou, ale zanalyzuji nejvíce probíranou slovenskou novelu z roku 2021. Díky analýze této novely jsem dokázala lépe pochopit přístup slovenských poslankyň k interrupcím i to, jak by některé poslankyně chtěly, aby znění zákona vypadalo.

Anna Záborská (OĽaNO), je jedna z hlavních aktérek v této problematice. Dříve působila v KDĽ, poté založila a vedla konzervativní stranu Kresťanská únia, která kandidovala společně s OĽaNO. Strana OĽaNO je směsicí stran a proudů, proto je těžké konstatovat, zda je liberální či konzervativní. V roce 2021 předložila Anna Záborská (OĽaNO) novelu zákona o pomoci těhotným ženám. Předložený návrh měl být podle konzervativních poslanců pouze kosmetický. Pro liberální část politického spektra se však jednalo o velký zásah do interrupčního zákona.

Ženy, které by chtěly podstoupit interrupci ze zdravotních důvodů, by musely na základě této novely, získat nejméně dvě stanoviska nezávislých odborníků. „*Návrh zavádí povinnosť získať dve lekárske zprávy pouze v prípade, že se jedná o interrupci ze zdravotních důvodů. Lékař by musel informovat ženu o všech aspektech ukončení těhotenství.*“⁹⁰, dodala pro vysvětlení Anna Záborská. Dále by se zdvojnásobila lhůta „na rozmyšlenou“. Aktuální zákon stanovuje, že žena má 48 hodin na rozmyšlenou, zda interrupci podstoupí, nebo ne. Pokud by byla novela schválena, čas na rozmyšlenou by se zdvojnásobil na 96 hodin. Poslankyně Jana Bittó Cigániková k tomu dodala: „*Vraj čas na rozmyslenie. Ved' ten žena má aj dnes a bez Záborskej*

---

⁸⁹ DRÁBIKOVÁ, Lucia a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za OĽaNO Lucií Drábikovou, 6.4. 2023

⁹⁰ Novinky.cz Na Slovensku se přou o potraty: Nešikanujte ženy, odmítají liberálové konzervativní novelu. Inflow: Novinky.cz. [online]. 2020. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-na-slovensku-se-prou-o-potraty-nesikanujte-zeny-odmitaji-liberalove-konzervativni-novelu-40337584>

návrhu. *Môže rozmyšľať presne 12 týždňov.*⁹¹ Poslankyně Cigániková se také obávala, že by některé ženy kvůli prodloužení lhůty nemusely potrat stihnout a myslela si, že právě o to paní poslankyni Anně Záborské šlo.⁹² Po silné kritice se navrhovaná lhůta snížila na 72 hodin.⁹³

Součástí mělo být také odůvodnění, proč žena chce podstoupit interrupci. Anna Záborská tuto novinku vysvětluje tím, že: *„Tato informace by sloužila pouze pro statistické účely. Podobně je to v řadě zemí Evropské unie a nejedná se o překážku vykonání interrupce.*“⁹⁴ Další změnou mělo být označení, kterým se tato problematika komunikuje. Jana Bittó Cigániková k tomu řekla: *„Nechápu, jak pomůže ženám změna označení přerušení těhotenství na ukončení těhotenství nebo změna pojmu plod na život před narozením.*“⁹⁵ Anna Záborská nicméně podle svých slov nechtěla jít cestou zpřísnování interrupčního zákona. Je přesvědčena, že polský model není tou správnou cestou. Místo zákazů chtěla ženám podat pomocnou ruku a tím pro ně vytvořit prostor, díky kterému by si interrupci rozmyslely: *„Je to jej rozhodnutie. Ja musím urobiť maximum pre to, aby sa rozhodla inak, ale ak sa pre potrat rozhodne, tak ja to jej rozhodnutie rešpektujem, pretože vyznávam hodnotu slobody.*“⁹⁶

Pro návrh se nakonec nepodařilo získat podporu, a to na základě obstrukcí liberální části koalice a zřejmě také z iniciativy poslaneckého klubu Ľudová strana Naše Slovensko. Této straně se nelíbilo, že je zákon příliš liberální. V případě strany Za ľudí hlasovaly pro novelu jen dvě méně známé poslankyně, Viera Leščáková a Miriam Šuteková.⁹⁷

Strana SMER-sociálna demokracia má jedinou poslankyni, paní Janu Val'ovou, se kterou se mi bohužel nepodařilo uskutečnit rozhovor. Stejná situace nastala i při pokusu oslovit Magdalénu Sulanovou, která je jedinou poslankyní za Klub ĽSNS. Rozhovor jsem vedla s poslankyni Romanou Tabák, která v roce 2021 působila za stranu OĽaNO, ale v roce 2022 vstoupila do klubu Sme rodina. Paní poslankyně vzniklou situaci popsala takto: *"Strana, za ktorú som sa*

⁹¹ Pravda.sk Bittó Cigániková: Potratový zákon ohrozuje zdravie žien a zastrešuje lekárov. Inflow: Pravda.sk. [online]. 9.11.2021. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/606527-ciganikova-prisla-na-rokovanie-o-potratoch-v-tricku-s-napisom-anijednejwiecej/>

⁹² Tamtéž.

⁹³ iRozhlas.cz. Slovenský parlament chce zpřísnit pravidla interrupcí a přidat peníze rodičům dětí s postižením. Inflow: iRozhlas.cz. [online]. 6.10.2021. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/slovensko-zprisneni-potravy-novela-prvni-cteni_2110061359_btk

⁹⁴ Novinky.cz. Na Slovensku se prou o potraty: Nešikanujte ženy, odmítají liberálové konzervativní novelu. Inflow: Novinky.cz. [online]. 2020. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-na-slovensku-se-prou-o-potravy-nesikanujte-zeny-odmitaji-liberalove-konzervativni-novelu-40337584>

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ DOBŠINSKÝ. Braňo. Záborská: Nechcem ísť cestou sprísňovania interrupčného zákona, rešpektujeme právo ženy na potrat. Inflow: aktuality.sk [online]. 25.5. 2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/793105/zaborska-nehcem-ist-cestou-restrikcii-interrupcneho-zakona-respektujem-aj-pravo-zeny-na-potrat-podcast/>

⁹⁷ HANUS, M a MAJCHRÁK, J. Prolife/Bieda slovenských konzervatívcov. Inflow: Denník postoj. [online]. 21.10.2020. Dostupné z: <https://www.postoj.sk/63812/bieda-slovenskych-konzervativcov>

dostala do parlamentu, zavádzala zákony, kedy sa jej zachcelo. Chceli sprísniť, kedy sa žena môže rozhodnúť. Týmto zákonom ju chceli prinútiť, aby si dieťa nechala. A to nie je správne. Preto tento zákon neprešiel o jeden hlas. Hlasovala som proti nemu. Takže by sa dalo povedať, že som dôvodom, prečo neprešiel. Ako ich poslanec som podporila ich návrh zákona v druhom čítaní s tým, že nebudeme predlžovať žiadne lehoty. Oni to však nedodržali a ja som sa rozhodla, že to takto nemôžem podporiť. Budem sa týchto žien len zastávať a lehota musí zostať na 48 hodinách.“⁹⁸

5.2. (Ne)jednota stran vůči problematice interrupcí

5.2.1. Česká republika

Výzkum se pokouší na základě rozhovorů s českými a slovenskými parlamentními zástupkyněmi z jednotlivých stran přispět k identifikaci pozic těchto stran k problematice interrupcí. Téma interrupcí se totiž v programech stran prakticky nevyskytuje. U respondentek proto bylo vedle jejich osobních pohledů zkoumáno i to, jak se dle jejich názorů či zkušeností k problematice staví jejich domovské strany.

Poslankyně za Pirátskou stranu Klára Kocmanová a Olga Richterová během našeho rozhovoru uvedly, že jejich strana k této problematice zastává jasně liberální postavení. Předseda strany Ivan Bartoš (Piráti) na svém Twitteru napsal: „Svoboda žen rozhodnout se je zase o kus víc ohrožena. Americký nejvyšší soud zrušil právo na potrat dané verdiktem z roku 1973. Ženy tak budou výrazně omezeny ve svobodném rozhodování v jedné z nejzásadnějších věcí. Takový vývoj u nás nedopustíme!“⁹⁹ Jakub Michálek (Piráti) se k tématu interrupcí v jiné situaci vyjádřil tak, že jde o lékařský zákrok, kde by měla být pod zákonnou ochrannou žena. „Umělé přerušování těhotenství je obtížné a často bolestivé rozhodnutí. Může ho udělat pouze sama žena či pár, a to podle toho, co jí říká svědomí. Ne, co jí diktuje někdo jiný,“¹⁰⁰ Lze tedy s jistotou říct, že Česká pirátská strana zastává v této problematice liberální přístup.

Poslankyně Barbora Urbanová (STAN) byla názoru, že její strana v této problematice zastává jednoznačně liberální postavení. Nicméně poslanec Josef Flek (STAN) se k problematice vyjádřil takto: „Otázka je to těžká. Byl jsem vychováván v křesťanské rodině a také si uvědomuji, že v dnešní době počít a přivést na svět zdravé dítě je vlivem vnějších vlivů někdy

⁹⁸ TABÁK, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní Sme rodina Romanou Tabák, 12.3.2023.

⁹⁹ BARTOŠ, I. [Svoboda žen rozhodnout se...] In: Twitter. [online] 25.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://twitter.com/PiratIvanBartos/status/1540661559395078145>

¹⁰⁰ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knm

dost obtížné,“¹⁰¹ Dodává, že pokud jsou žena nebo plod ohroženy na životě, je interrupce pochopitelná. Nicméně k jiným důvodům, které se víceméně týkají ekonomické situace, je spíše odmítavý. Zároveň říká, že česká legislativa je nastavená dobře, s čímž souhlasily i téměř všechny poslankyně, s nimiž jsem vedla rozhovor. Poslankyně Pavla Pivoňka Vaňková (STAN) na otázku ohledně stranického postoje odpověděla: „*Já si myslím, že jsme v tomto liberálnější. Samozřejmě každý poslanec má v těchto etických otázkách právo vyjádřit se podle vlastního svědomí.*“¹⁰² Z odpovědí lze vyčíst, že strana zastává spíše liberální přístup, ale nelze jednoznačně určit, že takovýto postoj zastávají všichni zástupci uvnitř strany.

Ačkoliv se mi nepodařilo uskutečnit rozhovor s žádnou z poslankyň za stranu TOP 09, dostatek informací jsem dokázala načerpat z mediálního prostoru. Markéta Adamová Pekarová bere interrupce jako něco, na co má každá žena právo.¹⁰³ Podle vyjádření poslance Michala Zuny (TOP 09) by bylo velmi silným symbolickým krokem, kdybychom zanesli právo na interrupci do evropské legislativy. Byl by to důležitý krok zejména v souvislosti s děním v USA nebo v Polsku.¹⁰⁴ Konzervativnější názor zastává poslanec Matěj Ondřej Havel (TOP 09). Provedení interrupce považuje za mimořádné řešení mimořádné situace. „*Za mimořádnou situaci ale nepovažuji např. nechtěné těhotenství způsobené nezodpovědným chováním,*“¹⁰⁵ Strana TOP 09 je v této problematice spíše liberální, ale najdou se zde takoví zákonodárci, kteří mají trochu odlišný názor. Ostatně strana se definuje jako liberálně-konzervativní.

Poslankyně za hnutí ANO Jana Pastuchová si myslí, že strana zastává na tuto problematiku liberální názor.¹⁰⁶ Jana Hanzlíková (ANO) dále podotýká, že se jedná o citlivou záležitost, a tudíž na to jednotliví poslanci mohou mít své osobní názory.¹⁰⁷ V anketě pro iDnes odpovědělo 26 poslanců za hnutí ANO, že jsou v této problematice liberální. Patrik Nacher v anketě například uvedl: „*Já jsem v tomto liberální a myslím si, že je především na ženě, jak se k tomu postaví. Obecný trend, kdy lidé radí druhým, jak mají žít, mi konzistentně vadí. Myslím, že u*

---

¹⁰¹ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

¹⁰² PIVOŇKA, Vaňková a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se českou poslankyní za Starosty a nezávislé Pivoňkou Vaňkovou, 21.2.2023.

¹⁰³ PEKAROVÁ, A. M. [Dostávám četné dotazy...] In: Twitter. [online] 27.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://turl.cz/XrArp>

¹⁰⁴ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

¹⁰⁵ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

¹⁰⁶ PASTUCHOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO Janou Pastuchovou, 20.3.2023

¹⁰⁷ HANZLÍKOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO, 20.3.2023

nás je legislativa v pořádku, nezaznamenal jsem větší problémy.“.¹⁰⁸ Další poslankyně za hnutí ANO Taťána Malá upozorňuje na to, že pokud se budeme jako společnost snažit omezovat interrupce, povede to spíše k provádění nelegálních interrupcí, které mohou být nebezpečné. Jana Hanzlíková (ANO) přidává, že je legislativa nastavena dobře a neměnila by ji.

Ve hnutí se však všichni neshodnou na tom, zda je interrupce zabití člověka či nikoliv. Margita Balaščíková (ANO) říká: „*V každém případě je to přerušování vznikajícího života, protože ukončíte vývoj nového života. Legislativu bych neměnila, interrupci beru jako nutné zlo,*“¹⁰⁹ Na druhou stranu Andrea Babišová nesdílí stejný názor: „*Jsem zdravotník a interrupci neberu jako zabití člověka,*“¹¹⁰ I když se někteří poslanci neshodnou na tak závažné otázce, je jasné, že hnutí ANO nechce zasahovat do legislativy a je v tomto liberální, respektive zachovává status quo.

Hnutí SPD zastává podobný názor jako již zmíněné strany. Poslanec Vladimír Zlinský nechce přijímat krajní řešení ani z jednoho spektra. Obavy poslanců pramení hlavně z případné potratové turistiky. „*Z hlediska legislativy by bylo vhodné se zamyslet, zdali neřešit potratovou turistiku cizinek,*“¹¹¹ zmínil. Předseda politické strany SPD Tomio Okamura je také pro zachování současné legislativy. Podle něho je zákaz interrupcí krokem zpět.¹¹²

Poslankyně za hnutí ODS Jana Bačíková řekla: „*Nemohu mluvit za všechny, ale předpokládám, že liberální.*“¹¹³ To, zda je názor strany liberální trochu vyvrací výrok Petra Fialy, který se v jednom mediálním výstupu vyjádřil následovně: „*Trump prohrál sám se sebou. Má viditelné úspěchy a velmi silné – ekonomické, zahraničně politické, stál jasně na straně etické konzervativní agendy (proti potratům, ideologii genderu, klimaaktivismu, korektnosti), změnil složení Nejvyššího soudu apod.*“¹¹⁴

Vyjádření Petra Fialy ale ještě nemusí znamenat, že je proti interrupcím, i když je praktikující katolík. Poslanec za ODS Martin Major zase uvedl: „*Já osobně bych k takovému kroku nepřistupoval, ale ctím právo každé ženy dojít k tomu správnému rozhodnutí. Pokud jde o legislativu, nejsem přítelem ad hoc změn. Neměnil bych ji,*“ Pavel Staněk uvedl na otázku, zda

---

¹⁰⁸ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_km

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Tn.cz. Zabití člověka i návrat do minulosti. Zákaz potratů vyvolal debatu i v Česku. Inflow: Tn.cz [online]. 30.6. 2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/465791-zakaz-potratu-resi-i-cesti-politici-hovori-o-zabijeni-lidi-ci-navratu-do-minulosti-anketa>

¹¹³ BAČÍKOVÁ, Jana. a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za ODS, 7.2.2023

¹¹⁴ ODS. Novinky. Mediální výstupy. Petr Fiala: Populismus není budoucnost konzervatismu. Deset poznámek k americkým volbám. [online]. 8.11.2020. Dostupné z: <https://www.ods.cz/clanek/20121-populismus-neni-budoucnost-konzervatismu-deset-poznamek-k-americkym-volbam>

je to podle něho vražda tak, že v této problematice není odborník: „*Přiznám se, že v tomto ohledu nemám ze své laické pozice jasno.*“ Myslí si, že legislativa v České republice je nastavena dobře a že je dostatečně liberální. Není však pro zbytečné zneužívání této možnosti. Dále dodal, že svoboda ženy má být zachována.

Na základě rozhovoru s poslankyní Janou Bačíkovou (ODS) a z mediální analýzy nelze zcela jasně určit, zda strana zastává liberální či konzervativní přístup. Pokud by strana ODS byla v této problematice konzervativně smýšlející, tak je velmi umírněná. Možná její umírněnost tkví v tom, že téma interrupcí v České republice nikdo neotevívá. Nemůžeme si být tedy jisti, zda by v opačném případě zákonodárci nebyli mnohem více pro omezování interrupcí. V každém případě v ODS lze očekávat konzervativnější křídlo i s ohledem na její kořeny a minulost, kdy se v 90. letech sloučila s KDS, která stála na křesťanských základech.

Poslankyně Romana Bělohlávková (KDU-ČSL) v rozhovoru řekla, že její strana k tomuto tématu zastává jednoznačně konzervativní přístup. Marie Jílková (KDU-ČSL) odpověděla stejně jako její kolegyně a ještě k odpovědi dodala: „*Podle křesťanství jakýkoliv potrat je zabití člověka. Proto se to rovná vraždě. Tohle je určitě něco, co formuluje můj postoj a postoj mých kolegů. Nicméně potom se to liší v odstínech toho, do jaké míry akceptujeme, že potrat je věc, která je ve společnosti nevyhnutelná. Když jsme o tomhle vedli debatu na klubu, většina kolegů a kolegyně se skřípěním zubů říkala, vůbec do toho potratového zákona nesahejme, nechme to tak, jak to je. Víme, že to je problematické, ale jakékoliv zpřísnění je problém a jakákoliv liberalizace je problém.*“¹¹⁵

Během analýzy rozhovorů s poslankyněmi Bělohlávkovou a Jílkovou jsem zjistila, že se shodnou na tom, že interrupce je zlo. Dokonce během rozhovoru obě použily přesně toto slovo. Na druhou stranu bylo ale zřejmé, že paní poslankyně Bělohlávková je na rozdíl od Marie Jílkové v této problematice konzervativnější. Na otázku, zda by měl mít muž právo podílet se na rozhodnutí, zda má žena podstoupit interrupci, odpověděly zcela odlišně. Paní poslankyně Jílková na otázku odpověděla: „*Myslím si, že by tam tahle podmínka být neměla, je to rozhodnutí ženy. Můžou se stát různé problémy.*“¹¹⁶ Paní poslankyně Bělohlávková si zase myslí, že by muž měl mít možnost se vyjádřit. „*Já si myslím, že určitě by právo vyjádřit se měl mít. To si opravdu myslím, že bych tam dala takové skoro ANO s velkým A na začátku. Nemám*

---

¹¹⁵ JÍLKOVÁ, Marie a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Marií Jílkovou, 27.1. 2023

¹¹⁶ Tamtéž.

*problém dělat výjimky z pravidla, ale je špatně, když my děláme pravidla podle výjimek. Souhlas otce by tam měl být, a potom samozřejmě vyjmenovány situace, kdy to nelze.*¹¹⁷

Stejná situace nastala i při otázce, zda bychom měli umožnit všem cizím státním příslušnicím podstoupit umělé přerušování těhotenství. Romana Bělohlávková (KDU-ČSL) dala jasně najevo, že nechce, aby se Česká republika stala zemí, kde se bude aplikovat potratová turistika. Myslí si, že není dobře, že do České republiky jezdí Polky. Na druhou stranu podotýká, že současná legislativní úprava je ošetřená solidně. Ne zcela ideálně, ale nějakou novelizací by nerada nahrála potratové turistice. Marie Jílková (KDU-ČSL) nevidí problém v tom, aby ženy mohly v České republice podstoupovat interrupce. Nicméně upozorňuje na to, že je potřeba, aby to bylo plně hrazeno z jejich strany a ne pojišťovnou.

5.2.2. Slovenská republika

Romana Tabák (Sme rodina) byla do Národní rady Slovenské republiky zvolena za stranu OĽaNO. Ona sama prý není ani konzervativní, ale ani liberální poslankyně. Strana, za kterou kandidovala (OĽaNO), má podle jejího názoru liberální i konzervativní poslance, a proto to ve straně občas trochu skřípe. Poslankyně Tabák měla velký vliv na to, že již zmíněná novela z roku 2021 neprošla o jeden hlas, a proto jsou její výpovědi velmi cenné.

V této části analýzy se chci věnovat právě této novele, protože představuje, jak jednotlivé poslanecké kluby hlasovaly. Romana Tabák paradoxně podpořila novelu v prvním čtení s tím, že k ní měla určité výhrady. Zejména s „dobou na rozmyšlenou“, která se měla prodloužit z 48 hodin na 72 hodin s tím, že původně to bylo 96 hodin. Její připomínky nikdo nezohlednil, a tak novelu zákona respondentka již ve druhém čtení nepodpořila. Je tedy zřejmé, že právě ona má značný podíl na tom, že novela neprošla.

Před hlasováním napsala na svém instagramovém účtu, že možná odejde ze strany OĽaNO: „*Ak sa schváli zákon pani Záborskej, zvažím odchod z OĽaNO,*“¹¹⁸ Nicméně nakonec ji s kolegyní Katarínou Hatrákovou vyloučili z klubu OĽaNO v květnu, jelikož obě nehlasovaly pro vydání poslance Fica na potencionální trestní stíhání.¹¹⁹ Předseda poslaneckého klubu OĽaNO Michal Šipoš k tomu uvedl: „*Dnes sa poslankyne Katarína Hatráková a Romana Tabák, dve poslankyne z 50 poslancov OĽaNO, svojím hlasovaním spreneverili hodnotám*

¹¹⁷ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohlávkovou, 26.1.2023

¹¹⁸ Refresher.sk. Tabák tvrdí, že ak prejde Záborskej interrupční zákon, zvaží odchod z OĽaNO. Sama zaň prítom hlasovala. Inflow: Refresher.sk [online]. 18.19.2021 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://refresher.cz/104912-Romana-Tabak-tvrdi-ze-ak-prejde-Zaborskej-interrupcny-zakon-zvazi-odchod-z-OLaNO-Sama-zan-pritom-hlasovala#lock>

¹¹⁹ Bývalý slovenský premiér Fico čelil v případě obvinění z trestných činů zneužití pravomocí, dále ze založení a podpory zločinecké skupiny a z ohrožení daňového tajemství.

hnutia a programu, pod ktorý sa podpísali, a tým, že zabránili výkonu spravodlivosti, zradili drvivú väčšinu voličov OĽaNO,“ ¹²⁰

Má další respondentka Lucia Drábiková (OĽaNO) se domnívá, že přístup strany je konzervativní. Dále stranu popisuje jako středovou s tím, že liberální část odešla. Zároveň zmiňuje, že ji média označují jako ultrakonzervativní poslankyni, což ona odmítá. „*Myslím si, že som umiernený konzervatívec, aj keď ma médiá označujú za ultrakonzervatívneho poslanca.*“ ¹²¹

Podle ní je největším problémem neustálé předkládání dalších novel. Myslí si, že kdyby byla schválena novela z dílny Anny Záborské, která je podle ní pouze kosmetická, nebylo by vše mediálně zveličené. Dále ji přijde nefér, že Anna Záborská je za své návrhy neustále tvrdě kritizována liberálními poslanci. Podle ní do práva ženy na interrupci zasahují mnohem více novely poslance Martina Čepčeka a také členů strany ĽSNS, kteří nejsou tolik mediálně propírání.

Poslankyně Drábiková se během rozhovoru snažila několikrát zdůraznit, že paní poslankyně Anna Záborská nechce zakázat ženám interrupce. Pouze jim chce pomoci k tomu, aby měly více možností při rozhodování. Respondentka dále říká, že před hlasováním o “kosmetické úpravě“ interrupčního zákona Anna Záborská s tímto zákonem “oběhla“ všechny poslanecké kluby a nikomu kosmetická úprava zákona nevadila. Nicméně na základě informací, které jsem získala z rozhovoru s poslankyní Romanou Tabák, toto tvrzení příliš nesouhlasí.

Paní poslankyně Tabák podpořila svůj klub do 2. čtení s tím, že měla připomínky ohledně lhůty na rozmyšlenou, které se ve druhém čtení nezměnily.¹²² Podle Lucie Drábikové byla debata příliš mediálně zveličená a začalo se objevovat mnoho mylných informací. Dezinformace, které během toho vznikly, prý veškerou snahu převálcovaly. Upozorňuje, že nejvíc konzervativním politikem v této problematice je právě Martin Čepček.

Aktuálně nezařazený poslanec Martin Čepček, který předkládal návrh zákona o umělém přerušení těhotenství za klub OĽaNO tvrdí, že většina společnosti neschvaluje, aby bylo zákonem povolené bezdůvodné přerušení těhotenství: *"Podľa názorov väčšiny občanov umelé ukončenie tehotenstva by malo byť dovolené len z veľmi vážnych dôvodov, prípadne by nemalo*

---

¹²⁰ Refresher.sk. Ľudia sa z reči nenajedia, treba konať. Romana Tabák vysvetľuje, prečo vstúpila do klubu Sme rodina. Inflow: Refresher News. [online]. 1.9.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://refresher.cz/120721-Ludia-sa-z-reci-nenajedia-treba-konat-Romana-Tabak-vysvetluje-preco-vstupila-do-klubu-Sme-rodina>

¹²¹ DRÁBIKOVÁ, Lucia a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za OĽaNO Lucií Drábikovou, 6.4.2023

¹²² TABÁK, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní Sme rodina Romanou Tabák, 12.3.2023.

byť dovolené vôbec. Predkladaný návrh zákona rešpektuje uvedené názory. Napriek rozdielnym názorom prevláda jednoznačná zhoda v tom, že umelé ukončenie tehotenstva ani jeho zástancovia nepovažujú za dobré riešenie,¹²³ Průzkumy veřejného mínění na Slovensku však ukazují pravý opak.¹²⁴ Navíc počet provedených interrupcí klesá a aktuálně je na historickém minimu.¹²⁵

Poslanec Richard Vašečka za hnutí OĽaNO v roce 2020 usiloval o úplný zákaz interrupcí „Predložím zákaz interrupcií. Ještě uvidím, v jaké formě. Má ideální představa je, aby se interrupce vůbec neděly.“¹²⁶ Podle Richarda Vašečky novela zákona přinese větší ochranu práva na život nenarozených dětí. Samozřejmě do novely zahrnul i výjimky, které většina společnosti považuje za správné. „Tieto výnimky sú ochrana života matky, ochrana zdravia matky, tehotenstvo ako následok trestného činu a ťažké poškodenie dieťaťa, vrátane poškodenia nezlučiteľného so životom, ktoré zahŕňa tak genetické, ako aj iné formy ťažkého poškodenia“.¹²⁷

Je tedy zřejmé, že výše zmínění poslanci spadají do konzervativního křídla. Jak jsem pochopila z vyjádření obou poslankyň za OĽaNO i vývoje uskupení, liberální křídlo odešlo. Vypadá to tedy, že v této straně zastává většina spíše konzervativní přístup. Jejich přístup lze vyčíst i z výsledků hlasování. Připomeňme, že novela z roku 2021 neprošla o jeden hlas ve druhém čtení. Za stranu OĽaNO hlasovalo celkem 41 poslanců, z toho bylo 33 pro změnu zákona a 8 poslanců bylo proti.¹²⁸

Podle vyjádření Márii Kolíkové (SaS) její strana zastává právo ženy na interrupce. Názorový postoj strany lze vyčíst i z hlasování o již zmíněné zpřísnující legislativě z roku 2021. Poslanci a poslankyňe hlasovali tak, že z 19 poslanců hlasovalo 18 proti a jeden poslanec nehlasoval. Je

---

¹²³ Novinky.sk. Poslanec Čepček znovu úraduje: Chce zakázat interrupcie a za informovanie o nich bude hrozit' pokuta 66 400 eur. Inflow: Noviny Plus.sk [online]. 17.1.2023 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://plus.noviny.sk/737955-poslanec-cepcek-znovu-uraduje-chce-zakazat-interrupcie-a-za-informovanie-o-nich-bude-hrozit-pokuta-66-400-eur>

¹²⁴ IVO [Inštitút pre verejné otázky]. Vo verejnosti prevažuje názor, že súčasný interrupčný zákon netreba meniť. (2020) [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.ivo.sk/8705/sk/aktuality/vo-verejnosti-prevazuje-nazor-ze-sucasny-interrupcny-zakon-netreba-menit>

¹²⁵ NCZI [Národné centrum zdravotníckych informácií]. Potraty v Slovenskej republika (2021). [Online]. 2022 [vid. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Gynekologia_Porodnictvo_Potraty/Potraty/Pages/default.aspx

¹²⁶ Novinky.cz. Zakažme na Slovensku veškeré interrupce, žádá poslanec Matovičovy strany. Inflow: Novinky.cz [online]. 27.05. 2020 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-zakazme-na-slovensku-veskere-interrupce-zada-poslanec-matovicovy-strany-40325511>

¹²⁷ SME Domov.sk. Umelé potraty chce obmedziť aj nezaradený poslanec Vašečka. Inflow: SME Domov.sk. [online]. 13.1.2019. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22027543/umele-potraty-chce-obmedzit-aj-nezaradeny-poslanec-vasecka.html>

¹²⁸ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. [online]. 11.11. 2021 Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

tedy zřejmé, že strana Sloboda a solidarita jasne zastáva liberální názor.¹²⁹ Asi jednou z nejznámějších političek, která usiluje o to, aby interrupce byly legální a nijak se nezpříšňovaly, ba naopak, je Jana Bittó Cigániková (SaS). Ve svých vyjádřeních velmi často upozorňuje na předkládané novely od Anny Záborské, které podle jejího vyjádření komplikují ženám přístup k interrupcím. „*Predkladatelia zákona síce tvrdia, že ide o zákon pomoci ženám. Ve skutočnosti by sme ho však mohli nazvať pravým menom – zákon o ohrozovaní zdravia a života žien a o zastrasovaní lekárov,*“¹³⁰ řekla Cigániková.

Robert Fico (SMER-SD) v srpnu roku 2019 řekl, že jeho strana vlastní návrh na zpříšňující novelu o interrupci nepředloží. Podle jeho slov je proti omezování práva žen svobodně se rozhodnout v otázce interrupcí.¹³¹ Provedla jsem hloubkovou mediální analýzu, abych se seznámila s názorovými postoji jednotlivých poslanců a poslankyň, nicméně jsem nedohledala žádná jasná vyjádření. Jediným ukazatelem nám může být hlasování o zpříšňující legislativě. Z celkového počtu 26 poslanců hlasovali pro návrh novely 3 poslanci, proti byli rovněž tři. Zbylých 20 poslanců se zdrželo hlasování nebo nebyli přítomni. Ani zpříšňující legislativa z roku 2020, která byla navrhována Marianem Kotlebou, nebyla stranou SMĚR-SD podpořena. Z celkových 26 poslanců hlasovalo proti novele pět a pro byl pouze jeden. Zbylí poslanci se zdrželi hlasování nebo byli nepřítomni.¹³² Z tohoto výsledku lze předpokládat, že pro stranu SMER-SD se nejedná o téma, které by chtěli aktivně řešit. Každopádně tato strana nechce zasahovat do interrupčního zákona.

Romana Tabák (Sme rodina) sama přistupuje k problematice spíše liberálně. Boris Kollár (Sme rodina) v roce 2020 odmítl zařadit interrupční návrh poslance Martina Čepčka (OĽaNO) do programu zářijové schůze: „*Máme iné problémy, ako to teraz hrotiť a polarizovať spoločnosť,*“¹³³ dodal. Celý svět řešil pandemickou krizi a podle Kollára bylo potřeba řešit důležitější věci. Ovšem zmínil, že je třeba se tímto tématem zaobírat, jelikož je to vážné téma.¹³⁴ Z hlasování nicméně vyplývá, že tato strana je spíše proti interrupcím. Celkem hlasovalo 14

---

¹²⁹ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. [online]. 11.11. 2021 Dostupné z:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

¹³⁰ Pravda. Bittó Cigániková: Potratový zákon ohrozuje zdravie žien a zastrasuje lekárov. Inflow: Pravda.sk. [online]. 9.11.2021. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/606527-ciganikova-prisla-na-rokovanie-o-potratoch-v-tricku-s-napisom-anijednejwiecej/>

¹³¹ iRozhlas.cz. Bratislavou prošel pochod proti interrupcím. Za zrušení potratů demonstrovaly tisíce lidí. Inflow: iRozhlas.cz. [online]. 22.9. 2019. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/interrupce-potrat-bratislava-pochod-vira-shromazdeni-robert-fico-marian-kotleba_1909221847_gak

¹³² NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. [online]. 11.11. 2021 Dostupné z:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

¹³³ DENNIK.N.sk. Minuta. [online]. 4.9. 2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://dennikn.sk/minuta/2026737/>

¹³⁴ Tamtéž.

poslanců a poslankyň. Z toho bylo 11 pro zpřísnující novelu a 3 proti.¹³⁵ V roce 2020 zpřísnující novelu zákona, navrhovanou Marianem Kotlebou a dalšími poslanci, strana ale nepodpořila. Z celkových 17 poslanců novelu podpořil jediný, ostatní buďto nehlasovali, zdrželi se hlasování, nebo nebyli přítomní.¹³⁶ Musíme ale vnímat, že ĽSNS je extrémní a radikální strana. Je tedy pravděpodobné, že její návrhy ostatní strany nebudou chtít již z principu podpořit. Větší výpovědní hodnotu má proto hlasování o návrhu předloženém OĽaNO.

Martin Kotleba, poslanec za ĽSNS, označil v parlamentní debatě dva návrhy své strany o interrupcích za „*kříšťálovou polskou vodu*“¹³⁷ Rastislav Schlosár (ĽSNS) řekl, že Slovensko žije „*v barbarské společnosti*“¹³⁸ vzhledem k současnému stavu provádění interrupcí. „*Obviňujú nás, že chceme vrátiť Slovensko späť do stredoveku. Ak sú však možnosti páchať genocídu národa, sme už dnes v stredoveku,*“¹³⁹ řekl Schlosár. ĽSNS představila dva pozměňovací návrhy o umělém přerušení těhotenství.

V prvním návrhu se zaměřili na lhůtu, do níž mohou ženy zažádat o interrupci. Aktuálně je to 12 týdnů, Kotlebovci ji chtěli zkrátit na 8 týdnů těhotenství. V případě cizinek by bylo podle jejich návrhu možné provést interrupci pouze tehdy, pokud by byla žena či plod ohroženy na životě. Druhý návrh novely umožňoval podstoupit interrupci pouze v případě, že je žena ohrožená na životě a s interrupcí souhlasí. Případně na podnět ženy, pokud otěhotněla z důvodu trestného činu (například znásilnění) a její těhotenství netrvá déle než 12 týdnů. Interrupce by byla možná i ve 24. týdnu těhotenství v případě vážného geneticky chybného vývoje plodu.¹⁴⁰

Nakonec tento návrh zákona neprošel do druhého čtení.¹⁴¹ Kotlebovci hlasovali pro stejný zákon, který předkládala Anna Záborská tak, že z 8 poslanců hlasovalo 8 pro zpřísnění

---

¹³⁵ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. 11.11. 2021 Dostupné z

¹³⁶ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh poslancov NRSR Mariana Kotlebu, Rastisava Schlosára, Magdalény Sulanovej, Miroslava Urbana a Eduarda Košiča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení neskorších predpisov. [online]. 15.7. 2020. Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=44187>

¹³⁷ Sita.sk. Žijeme v barbarskej spoločnosti a navyše v stredoveku, Kotlebovci majú na interrupcie jasný názor. Inflow: Sita.sk. [online].15.7. 2020 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://sita.sk/zijeme-v-barbarskej-spolocnosti-a-kotlnavrh-lsns-o-interupciach-povazuje-kotleba-za-krystalovo-polsky/>

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh poslancov NRSR Mariana Kotlebu, Rastisava Schlosára, Magdalény Sulanovej, Miroslava Urbana a Eduarda Košiča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení neskorších predpisov. [online]. 15.7. 2020. Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=44187>

zákona.¹⁴² Na základě výsledků analýzy lze stranu označit za konzervativní či ultrakonzervativní. Ultrakonzervativní proto, že jedna z předkládaných novel Anny Záborské se straně zdála příliš liberální.¹⁴³

Za ľudí kandidovala Mária Kolíková, která je nyní členkou klubu Sloboda a Solidarita. Ona sama je přesvědčená, že právo na interrupci je právo každé ženy, a to bychom měli jako společnost respektovat.¹⁴⁴ Andrea Letanovská (Za ľudí) říká, že ji přijde zvrácené, abychom „tlačili“ ženy k tomu, aby donosily postižené dítě. Již samotná výchova takového dítěte znamená pro partnerský vztah obrovské trauma. Nakonec se stane, že muž takovou situaci nezvládne a žena zůstane s dítětem sama.¹⁴⁵ V roce 2020 prošel zpříšňující návrh zákona od Anny Záborské do druhého čtení. Proti byl pouze klub SaS a část klubu Za ľudí.¹⁴⁶ Téhož roku Marian Kotleba předložil již zmíněnou zpříšňující legislativu. Za stranu Za ľudí hlasovalo z 12 poslanců 10 proti novele a 2 poslanci byli nepřítomní.¹⁴⁷ Je tedy zřejmé, že strana Za ľudí zastává spíše liberální přístup.

Interrupce – politické preference				
	přiměřený	příliš přísný	není dost přísný	nevím
Za ľudí	75 %	13 %	12 %	0 %
SaS	60 %	24 %	6 %	7 %
OĽaNO	59 %	19 %	13 %	9 %
Sme Rodina	57 %	25 %	9 %	9 %
Smer-SD	50 %	18 %	28 %	4 %
Kotlebovci-ĽSNS	49 %	15 %	24 %	12 %

¹⁴² NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. [online]. 11.11. 2021 Dostupné z:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

¹⁴³ Denik postoj.sk. J. Prolife/Bieda slovenských konzervatívov. Inflow: Denník postoj.sk. [online]. 21.10.2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.postoj.sk/63812/bieda-slovenskych-konzervativcov>

¹⁴⁴ KOLÍKOVÁ, Mária a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za SaS Máriou Kolíkovou, 27.1. 2023.

¹⁴⁵ Zdravotnický deník. Odměna za porod postiženého dítěte i nové povinnosti pro lékaře. Slovensko je blíž ke zpřísnění interrupčního zákona. [online]. 19.7.2020 Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2020/07/odmena-za-porod-postizeneho-ditete-i-nove-povinnosti-lekare-slovensko-bliz-ke-zpriseni-interrupcniho-zakona/>

¹⁴⁶NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. [online]. 11.7. 2020 Dostupné z:

https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/vyhľadavanie_vysledok&ZakZborID=13&CisObdobia=8&Text=&CPT=&CisSchodze=0&DatumOd=2020-7-13%200:0&DatumDo=2020-7-14%2023:59:59&FullText=True

¹⁴⁷ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh poslancov NRSR Mariana Kotlebu, Rastisava Schlosára. Magdalény Sulanovej, Miroslava Urbana a Eduarda Košiča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení neskorších predpisov 15.7. 2020. Dostupné z:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=44187>

Ze sociologického výzkumu, který provedl Inštitút pre verejné otázky (viz Tabulka č. 5) vyplývá, že za zachování podoby interrupčního zákona se v roce 2020 nejvíce přimlouvali příznivci parlamentní strany Za ľudí (75 %) a Sloboda a Solidarita (60 %). Na druhou stranu za *ne dost přísný* ho považují podporovatelé stran SMER-SD (28 %) a Kotlebovci – ĽSNS (24 %).¹⁴⁹

5.3. Aplikace konceptu stranických rodin na český a slovenský stranický systém

Na základě analýzy uskutečněných rozhovorů a mediálních výstupů parlamentních představitelů českých a slovenských stran, došlo k rozdělení těchto stran s ohledem na teorii stranických rodin K. von Beymeho (viz Tabulka č. 6). Cílem práce však není zařadit všechny strany do konkrétní stranické rodiny, jelikož to ani nelze. Koncept stranických rodin například nepočítá s tzv. “všelidovými stranami” (“catch-all-party“), jejichž politika staví na tom, že se snaží oslovit co nejširší spektrum voličstva. Také je potřeba dodat, že v posledních letech jsou na vzestupu politické strany, které jsou označovány za populistické. Můžeme se také setkat s pojmy jako jsou pravicoví populisté, nebo nacionalističtí populisté. Tato terminologie vyvolává především v laické společnosti mnoho nejasností. Populismus se nejčastěji objevuje u osob, nebo politických subjektů, které se pokouší oslovit část voličů s pomocí hezkých, snadných a rychlých řešení složitých otázek. Populismus se netýká jedné politické strany, proto může být obtížné ho jasně identifikovat. Může se dotýkat levicových i pravicových politických stran.¹⁵⁰

Česká republika	Název stranické rodiny a její charakteristiky	Slovenská republika
<p>Piráti</p> <p>STAN</p>	<p>Liberální / Radikální</p> <p>- staví se na stranu individualismu</p>	<p>SaS</p>

¹⁴⁸ IVO [Inštitút pre verejné otázky]. Vo verejnosti prevažuje názor, že súčasný interrupčný zákon netreba meniť. (2020) [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.ivo.sk/8705/sk/aktuality/vo-verejnosti-prevazuje-nazor-ze-sucasny-interrupcny-zakon-netreba-menit>

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ MUDDE, C. The Populist Zeitgeist. Government and opposition, 39(4), 2004. s. 541–563

	<ul style="list-style-type: none"> - zastávají právo na svobodu v morálních otázkách 	
SPD	Pravicové / Extrémní <ul style="list-style-type: none"> - Národní konzervatismus - Ochrana tradic a tradičních hodnot 	Sme rodina ESNS
ODS	Konzervativní <ul style="list-style-type: none"> - Příkladují velký význam stabilitě a kontinuitě. Staví se proti rychlým změnám. - Jsou zastánci tradičních norem a hodnot. 	Za lidí
NENÍ	Socialistické / Sociálnědemokratické <ul style="list-style-type: none"> - Zastávají solidaritu mezi vrstvami společnosti - Podpora reprodukční volby 	SMER
KDU-ČSL TOP 09	Křesťanskodemokratické <ul style="list-style-type: none"> - Strana postavená na křesťanských hodnotách - Přiklání se k podpoře tradičních rodin a ochraně života 	NENÍ
ANO	Nezařazení	OLaNO

	<ul style="list-style-type: none"> - Populistická strana - Konzervativní liberalismus <p>„Catch-all-party“</p>	
--	---	--

Tabulka 6: Rozdělení podle stranických rodin, Česko a Slovensko, 2023

Zdroj:¹⁵¹

Jednou ze stranických rodin podle Klause von Beymeho je liberální/radikální. V České republice se může jednat o Pirátskou stranu, která sama o sobě tvrdí, že je stranou liberálního středu.¹⁵² Přesto se někdy pirátské strany chápou jako zvláštní a svébytná kategorie stran. Klaus von Beyme je ale v době vzniku svého konceptu stranických rodin popsat nemohl, protože pirátské strany začaly hojně vznikat až ve 21. století.

V problematice interrupcí, dle mého zjištění, však zastávají liberální směr. V průběhu mediální analýzy ani v rozhovorech s poslankyněmi jsem nenarazila na jediný názor, který by uvažoval nad zpřísněním aktuální interrupční legislativy v České republice. Ba naopak jsem se setkala s názorem, že by interrupční legislativa měla být modifikována ještě více k liberálnějšímu a jasnějšímu znění. *„Udělal bych drobnou změnu ve smyslu senátní novely, kterou nedávno navrhol Václav Láska. Nejedná se zde o Češky, ale o přístup cizinek, respektive občanek Evropské unie k potratům u nás v ČR. Potratový zákon v ČR je zastaralý. Je tam uvedeno v České socialistické republice, kde se ještě nepočítalo s Evropskou unií. Tudiž, podle výkladu veřejného ochránce práv, je to znění v rozporu s unijním právem. Občanky EU by u nás měly mít přístup k této péči.“*¹⁵³ Řekla v rozhovoru Klára Kocmanová (Piráti).

Stejný názorový postoj zastává strana Sloboda a Solidarita. Z analýzy vyplývá, že tato strana dlouhodobě bojuje za právo ženy na interrupci. Starostové a nezávislí se prezentují jako liberální strana, která podporuje interrupce. Nicméně ne všichni ve straně zastávají zcela stejný názor. Josef Flek říká, že pokud jsou plod nebo žena ohroženy na životě, je interrupce pochopitelná. Co však vnímá odmítavě jsou povrchní důvody, neboť má Česká republika dostatečně propracovaný sociální systém.¹⁵⁴

¹⁵¹ BEYME, Klaus. *Political Parties in Western Democracies*. New York: St. Martin's Press, 1985. s. 29–157

¹⁵² Pirátská strana. Olga Richterová. Piráti.cz [Online]. © Piráti, 2022. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/lide/olga-richterova/>

¹⁵³ KOČMANOVÁ, Klára a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Pirátskou stranu Klárou Kocmanovou, 21.2.2023

¹⁵⁴ iDNES.cz. Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí. In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knm

Strany ANO a OĽaNO jsem na základě rozdělení do stranických rodin nezařadila do žádné z nich. Tyto dvě strany mají mnoho společného. Jsou liberálně konzervativní strany a snaží se rozšířit svou voličskou základnu s pomocí populistických kroků. Obě strany se navíc prezentují jako “catch-all-party“. I přes zmíněnou podobnost však nezastávají stejné postoje v problematice interrupcí.

Z mého výzkumu vyplývá, že hnutí ANO podporuje právo ženy na interrupci a do zákona se nesnaží vůbec zasahovat. „*Já jsem v tomto liberální a myslím si, že je především na ženě, jak se k tomu postaví. Obecný trend, kdy lidé radí druhým, jak mají žít, mi konzistentně vadí. Myslím, že u nás je legislativa v pořádku, nezaznamenal jsem větší problémy,*“ uvedl k problematice například Patrik Nacher.¹⁵⁵ Strana OĽaNO však zastává zcela jiný názor.

V čele s Annou Záborskou usiluje o zpřísnění interrupční legislativy již několik let. Sama Anna Záborská však tvrdí, že se jedná pouze o kosmetickou úpravu. Někteří poslanci by však nejraději zakázaly interrupce úplně. „*Předložím zákaz interrupcí. Ještě uvidím, v jaké formě. Má ideální představa je, aby se interrupce vůbec neděly,*“¹⁵⁶ řekl v roce 2020 poslanec Richard Vašečka (OĽaNO). Rozdíl ve vnímání problematiky je mezi těmito stranami značný.

Hnutí ANO je tedy v tomto ohledu liberální stranou, a proto ji lze přiřadit do liberální stranické rodiny. Na druhou stranu OĽaNO patří spíše do konzervativní stranické rodiny a v některých ohledech může spadat i do pravicových či extrémních stranických rodin. Jedním z klíčových důvodů této názorové diference může být to, že hnutí ANO nedisponuje na rozdíl od OĽaNO silným křesťanským křídlem. Z mediální analýzy sice vyplynulo, že v hnutí ANO jsou křesťané, například Aleš Juchelka, ale religiozita je upozaděná.

Anna Záborská (OĽaNO) je jedna z hlavních akterek v této problematice. Dříve působila v KDĽ, později založila a vedla konzervativní stranu Kresťanská únia, která kandidovala společně s OĽaNO. Lucia Drábiková, jedna z mých respondentek, v rozhovoru řekla, že se cítí být konzervativní poslankyní, nicméně podle jejích slov ji některé média označují jako ultrakonzervativní až extrémistickou poslankyní.¹⁵⁷

Zajímavé zjištění můžeme pozorovat u extrémistických a pravicových stran. V České republice se jedná o SPD, která podporuje národní konzervatismus, ochraňuje tradice a tradiční rodinu.

---

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Novinky.cz. Zakažme na Slovensku veškeré interrupce, žádá poslanec Matovičovy strany. Infor: Novinky.cz [online]. 27.05. 2020 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-zakazme-na-slovensku-veskere-interrupce-zada-poslanec-matovicovy-strany-40325511>

¹⁵⁷ DRÁBIKOVÁ, Lucia a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za OĽaNO Lucií Drábikovou, 6.4. 2023

Toto hnutí akceptuje právo ženy na interrupce. Je možné, že tuto problematiku neotevírají hlavně proto, že v České republice nejde o téma, které by přinášelo politické body. Hnutí SPD totiž z velké části staví na pravicovém populismu, proto nelze zcela jistě říci, že by v případě zájmu společnosti o tuto problematiku, nezměnili svůj politický postoj. Z analýzy nicméně vyplývá, že hnutí není pro zpřísnění či zákaz interrupcí v České republice. „*Jsme pro zachování současné legislativy, zákaz interrupcí by byl krok zpět. Zpřísnění, které vidíme v USA, povede pouze k tomu, že tyto výkony budou prováděny nelegálně, což může končit pro ženu fatálně. Dále pokvete potratová turistika, kdy ženy budou jezdit tyto výkony podstupovat do států, kde jim to bude umožněno.*“¹⁵⁸, řekl Tomio Okamura.

Slovenské hnutí Sme rodina, které zastává stejné ideologie jako hnutí SPD, se k problematice staví velmi vyhýbavě. Přestože se jedna z mých respondentek, která aktuálně zastupuje stranu Sme rodina, vymezila proti zákazům či zpřísněním interrupcí, sama strana se k tomuto tématu snaží mediálně nevyjadřovat. Boris Kollár (Sme rodina) považuje interrupci za důležité téma, ale jedním dechem dodává, že slovenská společnost musí aktuálně řešit mnohem důležitější témata. Ani z hlasování nelze zcela jasně určit, kam strana směřuje. Zpřísnující novelu z roku 2020 z celkových 17 poslanců podpořil jediný¹⁵⁹ a v roce 2021 ji ze 14 poslanců podpořilo 11.¹⁶⁰ Možná v tom hraje roli znění zákona či předkladatel, jelikož v roce 2020 se jednalo o zákon, který předložil Marian Kotleba, a v roce 2021 ho předložila Anna Záborská. Jejich vnímání problému nelze tedy s jistotou určit. Slovenskou krajně pravicovou politickou stranu ĽSNS v čele s Marianem Kotlebou lze také zařadit do pravicových a extrémních stran. Jedná se o velmi radikální stranu, která se aktivně snaží o zpřísněné potratové legislativy na Slovensku a argumentuje zachováním národa. Předkládá novely, které jsou přísnější než novely Anny Záborské. Dokonce strana jednou nehlasovala pro novelu zákona z dílny Anny Záborské právě kvůli jejímu příliš liberálnímu znění.

Při zkoumání těchto tří stran, které spadají do jedné stranické rodiny, můžeme pozorovat naprosto odlišné chování. Jistě zde hraje roli státní příslušnost. V České republice tato problematika není, na rozdíl od Slovenska, tématem. (Na hledání důvodů, proč tomu tak je, se soustředí následující kapitola). Každopádně, pokud zhodnotíme přístup k problematice stran

---

¹⁵⁸ Tn.cz. Zabití člověka i návrat do minulosti. Zákaz potratů vyvolal debatu i v Česku. Inflow: Tn.cz [online]. 30.6.2022 [Citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/465791-zakaz-potratu-resi-i-cesti-politici-hovori-o-zabijeni-lidi-ci-navratu-do-minulosti-anketa>

¹⁵⁹ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh poslancov NRSR Mariana Kotlebu, Rastisava Schlosára, Magdalény Sulanovej, Miroslava Urbana a Eduarda Košiča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení neskorších predpisov [online]. 15.7. 2020. Dostupné z:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=44187>

¹⁶⁰ NRSR. Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tetie čítanie. [online] 11.11. 2021 Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

Sme rodina a ĽSNS je zde viditelný rozdíl. Sme rodina nepředkládá novely zákona a v mediálním prostoru se k tématu nevyjadřuje. Na druhou stranu ĽSNS podporuje zpřísnění legislativy, předkládá novely a mediálně se vyjadřuje tak, že podporuje omezení interrupcí.

Další stranickou rodinu, kterou v mém výzkumu mohu zohlednit, je konzervativní stranická rodina. V našem případě to jsou strany ODS s Za ľudí. U strany ODS je velmi obtížné určit, zda se přiklání spíše k liberálnímu či konzervativnímu smýšlení, pokud se zaměříme pouze na problematiku interrupcí. Usuzuji tak zejména na základě mediální analýzy, v níž byly zastoupeny oba názory.

Z mého rozhovoru s poslankyní za ODS sice vyplývá, že souhlasí s právem ženy na interrupce, nicméně také dodává, že si je vědoma možné různosti názoru na tuto problematiku ve straně. Je zřejmé, že část politické reprezentace zastává liberální přístup, část konzervativní. Určit v jakém poměru by však vyžadovalo hlubší výzkum se zaměřením na stranu ODS a jednotlivé zástupce.

Strana Za ľudí se k této problematice z hlediska mediální analýzy a analýzy hlasování staví spíše liberálně. Politická reprezentace nechce zpřísnění interrupčního zákona Slovenska. Nelze však jasně porovnat tyto dvě strany, jelikož zde hraje velkou roli důležitost tématu v dané zemi. V České republice téma nerezonuje, tudíž se k němu politická reprezentace nemusí vyjadřovat, a proto jsem nedokázala získat dostatek informací, abych mohla vyvodit dostatečně validní závěry. Na druhou stranu zákonodárci na Slovensku toto téma aktivně řeší, tudíž strana Za ľudí se k němu musí vyjadřovat a ukázat, jaký postoj zastává.

SMER je sociálně demokratická strana, která vznikla odštěpením od postkomunistické strany. V České republice nemáme kvůli debaklu levice (ČSSD a KSČM) ve sněmovních volbách v roce 2021 v Poslanecké sněmovně čistě levicovou politickou stranu, se kterou bychom ji mohli srovnávat.

Česká křesťanskodemokratická strana (KDU-ČSL) je konzervativní stranou, která má položené základy na křesťanských hodnotách a principech. Přestože je na Slovensku mnoho poslankyň a poslanců, kteří jsou věřící, do Poslanecké sněmovny se nedostala ani jedna z křesťanskodemokratických stran. Nemohu tedy uskutečnit srovnání mezi českými a slovenskými stranami ze stejné stranické rodiny. Na co se však mohu zaměřit jsou strany KDU-ČSL a TOP 09, neboť obě pocházejí z křesťanskodemokratické rodiny. Přestože stojí na stejných základech, jejich postoje jsou naprosto odlišné. Z analýzy rozhovorů a mediální analýzy vyplývá, že KDU-ČSL je v této problematice mnohem konzervativnější než TOP 09.

Poslankyně Romana Bělohlávková (KDU-ČSL) chápe, že jsou situace, kdy jsou interrupce považovány za menší zlo, nicméně pro ni to je a bude vždycky zlo.¹⁶¹ Markéta Adamová Pekarová (TOP 09) na druhou stranu říká, že pro ženu je tragédií, když musí jít na potrat a stejnou tragédií je, když jí to není umožněno.¹⁶² Již z těchto dvou vyjádření lze vyvodit, že poslankyně za KDU-ČSL je mnohem konzervativnější, na druhou stranu v rozhovoru zmínila, že se nechce dostat do opačného extrému, a to je třeba polská cesta.¹⁶³

Je důležité si uvědomit, že na Slovensku, na rozdíl od České republiky, jsou téměř všechny strany konzervativní. V České republice je mnohem více liberálních stran, které jasně podporují právo ženy na interrupci. Strany rovněž odrážejí společnost a její nálady. Možná nelze vyloučit ani vliv toho, že jsou Češi v morálně-etických otázkách obecně liberálnější.

5.4. Důvody odlišného přístupu k interrupcím v ČR a SR

Většina respondentek zastává podobný názor na důvody rozdílných postojů mezi Českou a Slovenskou republikou. Na prvním místě zmiňují religiozitu. Názor se nemění ani napříč zeměmi. Poslankyně Marie Jílková (KDU-ČSL) je přesvědčená, že zásadní roli hraje náboženství. „*Jednoznačně za tím vidím vliv katolické církve na Slovensku.*“¹⁶⁴ Mária Kolíková (SaS) říká, že i když procento věřících na Slovensku klesá, stále je zde velká část společnosti, která věříci je. Právě tento fakt má vliv na to, jak jsou taková témata vnímána ve společnosti. Zároveň ale dodává, že má dojem, že slovenská společnost je v některých tématech nevzdělaná. Právě kvůli té nevzdělanosti se zde otevírá prostor na šíření různých ideologií, které nemají racionální základ. Navíc momentální politická reprezentace, která je v parlamentu, tak dává průchod konzervativnímu nahlížení na tuto problematiku.¹⁶⁵ Klára Kocmanová také souhlasí s názorem, že jeden z hlavních důvodů je míra ateismu v České republice a nízká angažovanost církve. Zároveň ale dodává, že v české politice je silné zastoupení křesťanů, a to nejen z řad KDU-ČSL. Strany, kde je velké zastoupení křesťanů však nepovažují tuto problematiku za svou primární agendu. Dále poukazuje na to, že na Slovensku jsou zákonodárci, (například) Anna Záborská, pro které je téma interrupcí velmi důležité. Tito často předkládají novely zákona, tudíž má toto téma stálou a poměrně velkou mediální pozornost.¹⁶⁶

---

¹⁶¹ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohlávkovou, 26.1.2023

¹⁶² PEKAROVÁ, A. M. [Dostávám četné dotazy...] In: Twitter. [online] 27.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://1url.cz/XrArp>

¹⁶³ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohlávkovou, 26.1.2023

¹⁶⁴ JÍLKOVÁ, Marie a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Marií Jílkovou, 27.1. 2023

¹⁶⁵ KOLÍKOVÁ, Mária a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za SaS Máriou Kolíkovou, 27.1. 2023.

¹⁶⁶ KOČMANOVÁ, Klára a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Pirátskou stranu Klárou Kocmanovou, 21.2.2023

To, že v České republice není strana, která by tuto problematiku chtěla otevírat, v rozhovoru zmínila i poslankyně Romana Bělohávková (KDU-ČSL). Ačkoliv pro ni není aktuální znění zákona ideální, chápe ho jako nutné zlo. Nelíbí se jí například to, že je interrupce povolena do 24. týdne těhotenství, když dnešní medicína dokáže zachránit předčasně narozené dítě od 23. týdne těhotenství. Na druhou stranu připouští, že když stojí život proti životu, měla by být zachráněna matka.¹⁶⁷

Poslankyně Pavla Pivoňka Vaňková (STAN) nijak názorově nevybočuje. „*Na Slovensku hraje rozhodně velkou roli náboženství a tuhle otázku to prostě ovlivňuje.*“¹⁶⁸ Poslankyně za hnutí ANO, Jana Hanzlíková, v rozhovoru uvedla, že náboženství hraje určitě svou roli, ale zároveň všichni věřící nemusí být proti interrupcím. „*Určitě náboženství hraje roli, ale nemusí to vždy nutně znamenat rovnítko. Já jsem například věřící a jsem pro právo ženy na potrat.*“¹⁶⁹ Podle Olgy Richterové (Piráti) Slovensko opakovaně čelí snahám extremistů a konzervativních sil omezit reprodukční práva. Velkým rozdílem je i to, že v České republice není politická reprezentace, která by na toto téma předkládala novely zákona. Nicméně podle jejího vyjádření v České republice sílí konzervativní a ultrapravicové vlivy a je proto potřeba práva žen na interrupci i zájmy sexuálních menšin hájit. Slovenská poslankyně Romana Tabák (Sme rodina) rovněž sdílí názor se zmiňovanými respondentkami. „*Určite je to preto, že sme kresťanskejšia krajina ako Česká republika. Myslím si, že máme v politike politikov, ktorí si myslia, že keď sú veriaci, musia túto vieru vnucovať ľuďom, ktorí napríklad vo všeobecnosti neveria.*“¹⁷⁰

Poslankyně za OĽaNO Lucia Drábiková také souhlasí s narativem, že přístup k interrupcím souvisí s religiozitou. Je to proto, že věřící vnímají lidský život jako vzácný dar. Každopádně se podle ní ale nejedná pouze o tento důvod. Druhým je skutečnost, že na Slovensku jsou prý velmi angažovaní poslanci, kteří návrhy předkládají znovu a znovu, což ovšem poslankyně neschvaluje. Nepřipadá jí to jako dobrá cesta ve vztahu k ochraně života. „*Vždy to rozbírá mediální a politickou scénu a ultraliberální politici sa na tom priživujú.*“¹⁷¹ Domnívá se také, že typy novel, které jsou neustále předkládány, nikdo ze zákonodárců nepodpoří. „*Dokonca ani pozmeňujúci návrh Anny Záborskej na predĺženie obdobia na rozmyslenie, ktorý bol len*

---

¹⁶⁷ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohávkovou, 26.1.2023

¹⁶⁸ VAŇKOVÁ, P, Pavla a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za STAN Pavlou Vaňkovou, 21.2.2023.

¹⁶⁹ HANZLÍKOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO, 20.3.2023

¹⁷⁰ TABÁK, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní Sme rodina Romanou Tabák, 12.3.2023.

¹⁷¹ DRÁBIKOVÁ, Lucia a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za OĽaNO Lucií Drábikovou, 6.4.2023

*kozmetický, nebol podporený.*¹⁷² Na Slovensku je patrné, že se interrupční zákon stává agendou některých poslanců a poslankyň, které se na tématu profilují vůči svým voličům.

Z rozhovorů jasně vyplývá, že důvodem, proč v České republice téma interrupcí tolik nerezonuje, je menší religiozita. Samozřejmě jsou zde i další důvody, které poslankyně během rozhovorů zmiňovaly. Například, že v České republice není žádná strana nebo politik, který by se snažil téma interrupcí prosazovat. Přestože je zde strana KDU-ČSL, která staví na křesťanských základech a zastává stanovisko, že interrupce jsou něco zlého, není prozradím vůle něco měnit. Rozdíly, projevující se mezi oběma státy, mají pravděpodobně dva hlavní důvody, a to různou míru religiozity a angažovanosti poslanců v problematice interrupcí.

5.5. Návrhy poslankyň na snížení počtu interrupcí

Jednou věcí je zjistit, jakým způsobem poslankyně nahlíží na problematiku interrupcí, ale jakým způsobem by problematiku obecně řešily je věcí druhou. Klára Kocmanová, respondentka za Pirátskou stranu, říká, že nejvyšší počet interrupcí je kvůli nízkým příjmům, kdy matky, které mají už několik dětí, interrupci prostě musí podstoupit. Podle ní je zásadní plánované rodičovství, proto je potřeba vzdělávat mladé lidi. Edukace by neměla zůstat pouze u žen, ale měla by probíhat i u mužů, jelikož je to problém obou partnerů.¹⁷³ Podle další respondentky z Pirátské strany, Olgy Richterové (Piráti), je důležité, aby se žena rozhodovala o interrupci se vši informovaností. K tomu je potřeba kvalitní sexuální vzdělání, stejně jako informovanost o antikoncepčních metodách. Podle jejího názoru by bylo vhodné zlepšit dostupnost antikoncepčních prostředků i pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.¹⁷⁴

Poslankyně Barbora Urbanová (STAN) si myslí, že edukace dětí na školách by mohla přispět k nižšímu počtu interrupcí. Dále by mohla pomoci lepší dostupnost antikoncepce.¹⁷⁵ Její stranická kolegyně Pavla Pivoňka Vaňková (STAN) předpokládá, že by ke snížení počtu interrupcí významně přispěla opatření prorodinné politiky.

Poslankyně za KDU-ČSL Romana Bělohlávková podporuje organizace pro-life a myslí si, že je pro ženy skvělou příležitostí. *„Existují různé organizace, takové to "Nesoudíme. Pomáháme““. To si myslím, že je strašně fajn, protože si myslím, že nejhorší důvod, proč jde*

---

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ KOCMANOVÁ, Klára a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Pirátskou stranu Klárou Kocmanovou, 21.2.2023

¹⁷⁴ RICHTEROVÁ, Olga a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za Pirátskou stranu Olgou Richterovou, 20.3.2023

¹⁷⁵ PIVOŇKA, Vaňková a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se českou poslankyní za Starosty a nezávislé Pivoňkou Vaňkovou, 21.2.2023.

žena na interrupci, je ekonomický.“¹⁷⁶ Druhá respondentka za KUD-ČSL, Marie Jílková, považuje za nejlepší, aby byla antikoncepce zdarma. „Lidé ze sociálně slabších rodin nemají na antikoncepci a tohle by jim pomohlo. Nemyslím jen tu hormonální antikoncepci, ale antikoncepci všeobecně. Čím dostupnější antikoncepce, tím méně nechtěných dětí.“¹⁷⁷

Jana Pastuchová (ANO) vidí cestu ke snížení počtu interrupcí rovněž v určité edukaci, podle ní by bylo třeba zlepšit povědomí o užívání antikoncepce, a její finanční podpora ze strany státu.¹⁷⁸

Jana Hanzlíková (ANO) ženám doporučuje: „Dostatek informací o prevenci i jaká jsou možná zdravotní rizika interrupcí. Počty interrupcí se snižují a tento trend je potřeba udržovat.“¹⁷⁹

Rovněž i poslankyně za ODS Jana Bačíková vidí tu nejlepší cestu ve větší informovanosti.¹⁸⁰

Slovenská poslankyně Mária Kolíková (SaS) říká, že je důležité používat preventivní ochranu před nežádoucím početím jako je kondom či hormonální antikoncepce. Důraz klade i na edukaci a sexuální výchovu.¹⁸¹ Druhá slovenská respondentka, Romana Tabák (Sme rodina), si myslí, že by nikomu neměla chybět elementární znalost o tom, že z pohlavního styku může žena otěhotnět.¹⁸² Lucia Drábiková (OLaNO) vidí jako velmi podstatné, aby bylo více školek, větší možnost částečného pracovního úvazku. Podle ní je také velmi důležitá podpora ženy od příbuzných a partnera. Žena má být o všem informovaná. Například i o tom, že interrupce při prvním těhotenství zvyšuje riziko nádoru prsou.¹⁸³

Opět je zde zajímavé sledovat, jak jednotlivé poslankyně odpovídaly na stejně položenou otázku. Liberálnější poslankyně zmiňují edukaci o problematice, sexuální vzdělání, informovanost o antikoncepčních metodách. Konzervativnější poslankyně neuvažovaly nad tím, jak pomoc ženám, aby neotěhotněly, pokud nechtějí. Poslankyně Romana Bělohávková (KDU-ČSL) vzpomíná Hnutí pro život, které je podle ní “super organizace“ a pomáhá mnoha ženám, například i po ekonomické stránce. V rozhovoru zmínila projekt Nesoudíme. Pomáháme., který v roce 2020 nabízel mimořádnou finanční pomoc až do výše 50 tisíc korun každé ženě, která se nacházela ve složité životní situaci a otěhotněla nečekaně.¹⁸⁴ Podle Lucie

---

¹⁷⁶ BĚLOHLÁVKOVÁ, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Romanou Bělohávkovou, 26.1.2023

¹⁷⁷ JÍLKOVÁ, Marie a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za KDU-ČSL Marií Jílkovou, 27.1. 2023

¹⁷⁸ PASTUCHOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO Janou Pastuchovou, 17.2.2023

¹⁷⁹ HANZLÍKOVÁ, Jana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za hnutí ANO, 20.3.2023

¹⁸⁰ BAČÍKOVÁ, Jana. a Tereza Dušková. Osobní rozhovor s českou poslankyní za ODS, 7.2.2023

¹⁸¹ KOLÍKOVÁ, Mária a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za SaS Máriou Kolíkovou, 27.1. 2023.

¹⁸² TABÁK, Romana a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní Sme rodina Romanou Tabák, 12.3.2023.

¹⁸³ DRÁBIKOVÁ, Lucia a Tereza Dušková. Osobní rozhovor se slovenskou poslankyní za OLaNO Lucií Drábikovou, 6.4. 2023

¹⁸⁴ SIUDA, Pavel. Hnutí pro život nabízí nečekaně těhotným, ženám mimořádnou finanční pomoc. [online] 16.4.2020 Dostupné z: <https://www.doo.cz/posledni-zpravy/4630-hnuti-pro-zivot-nabizi-necekane-tehotnym-zenam-mimoradnou-financi-pomoc.html>

Drábikové (OLaNO) je zase potřeba více školek, větší možnost polovičních úvazků a větší podpora ze strany nejbližších. Doporučení respondentek se příliš nelišilo, pouze konzervativní respondentky častěji preferovaly jiné cesty způsobu snížení interrupce.

Závěr

21. století přineslo návrat diskusí ohledně morálně etických otázek, které se již mohly zdát dávno vyřešené. Zařadit mezi ně lze i práva žen na interrupce. Ty v ČR a SR společnost dokonce polarizují a rozdělují na protichůdné tábory. To vše se děje přesto, že dlouhodobě klesá počet provedených interrupcí a stejně tak počet věřících, a to v případě ČR i SR. Text se nicméně zaměřil nikoliv na společnost, ale na české a slovenské poslankyně (parlamentní elity), přičemž se pokusil o analýzu jejich postojů, a zaměřil se na postoje jejich stran a rozdíly v postojích napříč reprezentací jednotlivých zkoumaných zemí.

V posledních několika letech lze sledovat narůstající tendenci ke zpřísnování regulace interrupcí. Polsko a USA představují příklady zemí, kde došlo k takovým změnám. Na Slovensku byla vrcholem těchto snah novela Anny Záborské. Tato novela měla mj. prodloužit časový úsek, během kterého si ženy mohly rozmyslet své rozhodnutí o interrupci. Dále ženy, které by chtěly podstoupit interrupci ze zdravotních důvodů, by musely na základě této novely, získat nejméně dvě stanoviska nezávislých odborníků. Koaliční strana Sloboda a Solidarita v čele s Janou Bittó Cigánikovou varovala, že tento zpřísnující zákon nepovede k nižšímu počtu interrupcí, nýbrž k tomu, že ženy budou interrupce podstupovat nelegální cestou, a to je může ohrozit na životě. Novela zákona tedy nenabízela ochranu žen, jak předkladatelky a předkladatelé tvrdí. Sociologické průzkumy navíc dokládají, že slovenská veřejnost zpřísnění potratové legislativy nepreferuje.

Jako instrument pro pochopení problematiky z pohledu jednotlivých stran posloužil ověřený koncept stranických rodin od Klause von Beymeho, který poskytuje základní identifikaci jednotlivých typů stran a jejich základní charakteristiky. Zejména z pohledu jejich historického vývoje. Pokud ale dojde na morálně-etické otázky, naráží model na své limity. Ve své práci jsem se pokusila o jejich částečné překonání. Rozsah bakalářské práce a počet respondentů ale neumožňují dojít v této otázce k validnějším závěrům a zejména k pevnému zařazení některých nových stran, a to i s ohledem na fluidní povahu českého a slovenského stranického systému v uplynulém desetiletí, kdy bylo složité mnohé strany zařadit mezi jednotlivé stranické rodiny i na základě dalších charakteristik a dle jejich programu. Model stranických rodin byl rozvinut v 80. letech a mezitím se strany značně proměnily, například nástupem populistických či pirátských stran.

Práce se zaměřila na otázku týkající se názorového přístupu českých a slovenských poslankyň k problematice interrupcí. Výsledek analýzy ukazuje, že české i slovenské poslankyně k tématu

přístupují značně individualisticky, a to jak napříč politickými stranami, tak i uvnitř jednotlivých stran. Rozhovory s poslankyněmi však odhalují, že české poslankyně se obecně přiklánějí k liberálnějšímu postoji, zatímco slovenské poslankyně přistupují k problematice interrupcím spíše konzervativněji. Tato rozdílnost může plynout z toho, že ve slovenské politické reprezentaci je mnohem silnější konzervativní křídlo než v České republice. Ačkoliv je v České republice značné zastoupení věřících poslanců, nikdo z nich se nezabývá tématem interrupcí a nepředkládá novely zákona tak, jako je tomu na Slovensku. Tato zjištění by mohla reflektovat i to, že česká společnost je mnohem liberálnější v morálně-etických otázkách než slovenská společnost.

V této otázce se jedná o substantivní reprezentaci, zda volený zástupce rozvíjí politické preference těch, jejichž zájmy zastupuje. V případě interrupcí jde o otázku sporného charakteru, protože není jasné, zda je zájmem ženy disponovat právem na interrupce či naopak zachránit život. Dilema zachycuje spor "Pro choice" a "Pro life" skupin. Jedná se tedy o individuální pohled. Na druhou stranu jsou Češi a Slováci podle sociologických průzkumů většinou pro interrupce, respektive nejsou proti. Takže se zdá, že za "zájmem Čechů i Slovenek" lze hledat liberální přístup, což české reprezentantky odrážejí, když nechtějí změny, zatímco na Slovensku je situace jiná a stačil by v případě novely Anně Záborské jeden hlas ke zpřísnění interrupcí. Deskriptivní reprezentace (zastoupení žen v podobě žen) pak může přinášet zdroj legitimacy v tom, že jde o bytostně ženské téma a měly by o něm rozhodovat ženy. Ty ale nejsou jednotné, navíc se k tématu vyjadřují i muži (viz výstupy zachycené prostřednictvím mediální analýzy). Nicméně na Slovensku jsou hlavními nositeli změny ženy. Zejména poslankyně Záborská a další její kolegyně.

Další výzkumná otázka se týká odlišností přístupu českých a slovenských poslankyň v rámci různých stranických rodin. Rozdíly mezi poslankyněmi spočívají především v hodnotách a ideologiích, které jejich strany zastupují. Je však patrné, že konzervativní strany v České republice nejsou v této problematice až tak konzervativní, jako jejich ideologicky podobné protějšky na Slovensku. Z rozhovorů jsem zjistila, že v České republice zastávají poslankyně z různých stranických rodin vesměs liberální postoj k interrupcím. U některých stranických rodin se jednotliví zástupci stran vyznačovali vnitřní nejednotností či rozkolem. Reprezentantky z KDU-ČSL byly například ve vztahu k interrupcím mnohem více homogenní skupinou, než tomu bylo u TOP 09. V případě liberálních politických stran z obou zemí jsem neshledala žádné rozdíly. Tyto stranické rodiny jednoznačně podporují právo ženy na interrupci. Bez ohledu na

to, zda se jedná o konzervativní či liberální politické uskupení, obě skupiny stran se domnívají, že zastupují zájmy žen a asistují jim v jejich obtížných životních rozhodnutích.

Domnívám se, že mé šetření prokázalo, že eticky citlivou otázku interrupcí vnímají oslovené poslankyně z České republiky podobně jako většina žen v naší společnosti. Jejich postoj k přerušení těhotenství je víceméně kladný nebo tolerantní, většinou se shodují v tom, že každá žena má právo se sama rozhodnout, zda interrupci podstoupí, či nikoliv. Určité, předvídatelné rozdíly mezi Českou a Slovenskou republikou, pramení z větší míry religiozity a zastoupení konzervativních stran ve slovenském parlamentu. Roli v obou zemích hraje rovněž příslušnost političek k různým stranám a hnutím, z níž pramení rozdílnost postojů jednotlivých poslankyň i jejich návrhů opatření, která by vedla ke snižování počtu interrupcí.

Vzhledem k tomu, že české poslankyně mají možnost svou aktivitou v parlamentu ovlivnit či dokonce změnit legislativu týkající se problematiky interrupcí, lze dle mého mínění kvitovat, že jejich postoje nejsou extrémní a v rozporu s názory ve společnosti. Slovensko opakovaně čelí snahám extremistů a konzervativních sil omezit reprodukční práva. Nicméně podle vyjádření Olgy Richterové v České republice dochází k posilování konzervativních a ultrapravicových vlivů, což by mělo být varovným ukazatelem.

Vzhledem ke geografické i kulturní blízkosti Polska a Slovenska by bylo zajímavé prozkoumat, zda existují rozdíly a podobnosti v názorových postojích političek z obou zemí. Analýza by mohla odhalit na jakých základech tyto postoje vznikají a jakým způsobem ovlivňují jejich chování v problematice interrupcí. Dalším zajímavým výzkumem by mohlo být vnímání problematiky interrupcí mezi polskou společností a jejich zákonodárci. (poslankyněmi) Tímto výzkumem bych mohla zjistit, zda skutečně poslankyně zastupují názory svých voličů.

Seznam použitých informačních zdrojů

Literatura:

BELÁŇOVÁ, Andrea. *Anti-abortion activism in the Czech Republic and Slovakia: 'nationalizing' the strategies*. *Journal of Contemporary Religion*, 2020.

BEYME, Klaus. *Political Parties in Western Democracies*. New York: St. Martin's Press, 1985.

DUDOVÁ R, HAŠKOVÁ H. *Obedient mothers, healthy children: communication on the risks of reproduction in state-socialist Czechoslovakia*, 2023.

DUDOVÁ, Radka. *Interrupce v České republice: zápas o ženská těla*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky [Online]. 2012. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/m_33_radka_dudova_interrupce_v_ceske_republice-final_i_s_obalkou_mensi.pdf

FIALA, P.; STRMISKA, M. *Teorie politických stran*. Vyd. 1. Brno: Barrister & Principal, 1998.

GELNAROVÁ, Jitka. *Reprezentace žen v politice z pohledu politické teorie aneb „Co všechno znamená, když se řekne, že ženy jsou v politice podreprezentovány?“*. Inflow: Acta

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. Praha: Triton, ISBN 80-7254-329-6, 2003.

OLECKÁ, Ivana. IVANOVÁ, Kateřina. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc 2010. ISBN 978-80-87240-33-5 Dostupné z: https://is.muni.cz/el/phil/podzim2015/MVK_23/um/54991882/Metodologie_vedecko-vyzkumne_cinnosti.pdf

Politologica journal Vol. 2 No. 2 ISSN 1803-8220. [online]. 2010. Dostupné z: https://tarantula.ruk.cuni.cz/ACPO-25-version1-2010_Gelnarova_02_02.pdf

MILOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006.

MUDDE, Cas. *The Populist Zeitgeist. Government and opposition*, 39(4), 2004.

PITKIN, Hanna. *The Concept of Representation*. Berkeley: University of California Press. PP. 323 ISBN 978-05-2002-156-3, 1972.

RENZZETI, Claire. *Ženy, muži a společnost*. Praha, Karolinum, ISBN 80-246-0525-2, 2003.

ROTTER, Heinrich. *Důstojnost lidského života: Základní otázky lékařské etiky*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, SBN: 80-7021-302-7, 1999.

SMITH, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. *Interpretative Phenomenological Analysis: Theory, Method and Research*. London: SAGE Publishing. 2009.

STRAUSS, A. a CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie* Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 808583460x, 1999.

Prameny:

BARTOŠ, Ivan. [*Svoboda žen rozhodnout se...*] In: Twitter. [online] 25.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://twitter.com/PiratIvanBartos/status/1540661559395078145>

BIGGS, M, G. a H, FOREST. DG *Understanding why women seek abortions in the US*. BMC Women's Health 2013, [Online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/1472-6874-13-29>

CVVM [Centrum pro výzkum veřejného mínění]. Tisková zpráva. *Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci* (2019). [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4954/f9/ov190617.pdf

ČSÚ [Český statistický úřad]. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. *Potraty* (2020). [Online]. 2022, [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/f/008377/potraty2020.pdf>

IVO [Inštitút pre verejné otázky]. *Vo verejnosti prevažuje názor, že súčasný interrupčný zákon netreba meniť*. (2020) [Online]. [vid. 2023-04-15] Dostupné z: <https://www.ivo.sk/8705/sk/aktuality/vo-verejnosti-prevazuje-nazor-ze-sucasny-interrupcny-zakon-netreba-menit>

LUBUŠKÝ, Marek. „*Umělé přerušeni těhotenství“: hledisko medicínské, organizační, legislativní a ekonomické*. [Online]. Olomouc: Porodnicko gynekologická klinika Univerzita Pavlova v Olomouci, 2016, Dostupné z: <https://www.lubusky.com/clanky/109.pdf>

NCZI [Národné centrum zdravotnických informácií] *Potraty v Slovenskej republike 2021*. [Online]. Bratislava: *Publikační tabulkové výstupy*. 2022 [vid. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Gynekologia_Porodnictvo_Potraty/Potraty/Pages/default.aspx

NRSR. *Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám. – tretie čítanie*. [online] 11.11. 2021 Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=46869>

NRSR. *Hlasovanie podľa klubov.Návrh skupiny poslancov NRSR na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám*. [online]. 11.7. 2020 Dostupné z: https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/vyhľadavanie_vysledok&ZakZborID=13&CisObdobia=8&Text=&CPT=&CisSchodze=0&DatumOd=2020-7-13%200:0:0&DatumDo=2020-7-14%2023:59:59&FullText=True

NRSR. *Hlasovanie podľa klubov.Návrh poslancov NRSR Mariana Kotlebu, Rastisava Schlosára, Magdalény Sulanovej, Miroslava Urbana a Eduarda Košiča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení neskorších predpisov* [online]. 15.7. 2020. Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=44187>

ODS. Novinky. Mediální výstupy. *Petr Fiala: Populismus není budoucnost konzervatismu*. Deset poznámek k americkým volbám. [online]. 8.11.2020. Dostupné z: <https://www.ods.cz/clanek/20121-populismus-neni-budoucnost-konzervatismu-deset-poznamek-k-americkym-volbam>

PEKAROVÁ, A. M. [*Dostávám četné dotazy...*] In: Twitter. [online] 27.6.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://1url.cz/XrArp>

PSPČR [Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky]. Sněmovní tisk 376/0, část č. ½. Praha. [Online]. IV. volební období. *Novela z. o umělém přeruš. těhotenství*, 2003. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=6861&pdf=1>

Srov. HUMANAЕ VITAE, *Vážné důsledky umělých metod regulace plodnosti* 3 [Online]. 3.19.2017 Dostupné z: <http://www.kebrle.cz/katdocs/HumanaeVitae.htm>

STEM. *Postoj Čechů k náboženství. Empirický výzkum pro demokracii*. [online]. 2018. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.stem.cz/postoj-cechu-k-nabozenstvi/>

ŠÚ SR [Štatistický úrad Slovenskej republiky.] *Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania*. [online]. 2012. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20140327072948/http://portal.statistics.sk/files/obyvatelstvo-slovenskej-republike-krajoch-sr.pdf> Str. 12

VATICAN.VA, GAUDIUM ET SPES, [Online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_cs.html

VOPELKOVÁ, Anna. Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny 2. LF UK. Předmět: Humanitní základy lékařství. [Online]. *Interrupce*. 2. LF UK, 2020, [cit. 2023-25.4.]. Dostupné z: <https://www.lf2.cuni.cz/files/page/files/2021/vopelkova.-2020.-interupce.pdf>

Mediální zdroje:

A2larm.cz. *Zákon o omezování přístupu k interrupcím na Slovensku neprošel*. A2larm.cz. [online]. 15.11.2021 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/11/zakon-o-omezovani-pristupu-k-interrupcim-na-slovensku-neprosel/>

Aktuality.sk. Záborská: *Nechcem ísť cestou sprísňovania interrupčného zákona, respektujeme právo ženy na potrat*. Inflow: aktuality.sk [online]. 25.5. 2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/793105/zaborska-nehcem-ist-cestou-restrikcii-interrupcneho-zakona-respektujem-aj-pravo-zeny-na-potrat-podcast/>

Aktuálně.cz. *O čem byl případ Roeová versus Wade: na začátku práva na potrat byly dvě právničky*. Inflow: Aktuálně.cz. [Online]. 19.1.2023 [citace 1.5. 2023]. Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/o-cem-byl-pripad-roeova-versus-wade/r~cc124ff2feb511eca3c0ac1f6b220ee8/>

Aktuálně.cz. *Konec práva na potrat. Projděte si které státy USA jej už zrušily a co to znamená.* Inflow: Aktuálně.cz. [online]. 2022. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/konec-potratu-vusa-zakladni-otazky-a-odpovedi/r~537dda9ef5f911ecbc030cc47ab5f122/>

Amnesti international.cz. *Zákaz potratů v Polsku má i nadále devastující důsledky.* Usilujeme o jeho zrušení. Inflow: Amnesti international.cz [Online]. 7.2. 2022. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/zprava/5301/zakaz-potratu-v-polsku-ma-i-nadale-devastujici-dusledky-usilujeme-o-jeho-zruseni>

Amnesty international.cz. *Práva slovenských žen na bezpečnou interrupci v ohrožení* [online]. 2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/pripad/slovensko-interrupce>

Deník postoj.sk. *Prolife/Bieda slovenských konzervatívov.* Inflow: Denník postoj.sk. [online]. 21.10.2020. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://www.postoj.sk/63812/bieda-slovenskych-konzervativcov>

DENNIKN.sk. *Minuta.* [online]. 4.9. 2020. Inflow: Dennik.sk. [citace 1.5. 2023]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/minuta/2026737/>

Doo.cz. *Hnutí pro život nabízí nečekaně těhotný, ženám mimořádnou finanční pomoc.* Inflow: Doo.cz. [online] 16.4.2020 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.doo.cz/posledni-zpravy/4630-hnuti-pro-zivot-nabizi-necekane-tehotnym-zenam-mimoradnou-financi-pomoc.html>

Heroine.cz. *Proč omezování interrupcí nikdy nikomu nepomůže.* Heroine.cz [online]. 02.12.2021. [citace: 1. 5. 2023] Dostupné z: <https://www.heroine.cz/komentare/6713-proc-omezovani-interrupci-nikdy-nikomu-nepomuze>

iDNES.cz. *Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí.* In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

iDnes.cz. *Je potrat lidské právo, či vražda? Poslanci se neshodnou, zákon měnit nechtějí.* In: idnes.cz [online], 31.7.2022 [citace: 1. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anketa-poslanci-snemovna-potrat-interrupce.A220728_151251_domaci_knn

iDnes.cz. *Na potrat nemůžete, už jste byla. Vyhláška o interrupcích je podle lékařů nesmyslná.* iDnes.cz. [Online]. 2022. [cit. 2023-4-23]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/potrat-interrupce-vyhlaska-zakaz-preruseni-tehotenstvi->

zakon-gynekologie.A220429_183142_domaci_albe

iDnes.cz. *Proč jdete na potrat a jakou berete antikoncepci? Chtějí se ptát na Slovensku.*

iDnes.cz [online]. 07.10.2022. [citace 23.4.2023] Dostupné z:

[idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-anna-zaborska-potratty-antikoncepce-navrh-parlament.A221007_135323_zahranicni_kha](https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-anna-zaborska-potratty-antikoncepce-navrh-parlament.A221007_135323_zahranicni_kha)

iRozhlas.cz. *Slovenští konzervativci chtějí matkám před potraty pouštět tlukot srdce jejich plodu.* In: iRozhlas.cz [online]. 12.11.2019 [citace 23.4.2023] Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/slovensko-novela-zakon-interrupce-potrat-tehotenstvi_1911121237_elev

iRozhlas.cz. *Slovenský parlament chce zpřísnit pravidla interrupcí a přidat peníze rodičům dětí s postižením.* Inflow: iRozhlas.cz. [online]. 6.10.2021. [citace 23.4.2023] Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/slovensko-zpriseni-potratty-novela-prvni-cteni_2110061359_btk

iRozhlas.cz. *Některé země přístup k potratům zpřísnují, jiné uvolňují. Velký přehled evropské interrupční politiky.* iRozhlas.cz [Online]. 2022. [cit. 2023-4-23]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/potratty-evropa-interrupce-polsko-italie-chorvatsko-cesko_2207090500_jgr

iRozhlas.cz. *V Polsku zemřela další žena, které lékaři odmítli provést potrat. Vedení nemocnice postup hájí.* Inflow: iRozhlas. [Online]. 27.1.2022. [citace 1.5.2023]. Dostupné z: které https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/tehotna-zena-potrat-polsko_2201271108_pj

iRozhlas.cz. *Bratislavou prošel pochod proti interrupcím. Za zrušení potratů demonstrovaly tisíce lidí.* Inflow: iRozhlas.cz. [online]. 22.9.2019. [citace 23.4.2023] Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/interrupce-potrat-bratislava-pochod-vira-shromazdeni-robert-fico-marian-kotleba_1909221847_gak

Katolický týdeník.cz. *Rozhřešení pro ženy po potratu.* Katolický týdeník.cz. [online].

8.9.2015. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/clanky/rozhreseni-pro-zeny-po-potratu.html>

Novinky.cz. *Zakažme na Slovensku veškeré interrupce, žádá poslanec Matovičovy strany.*

Infow: Novinky.cz [online]. 27.05.2020 [citace 23.4.2023] Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-zakazme-na-slovensku-veskere-interrupce-zada-poslanec-matovicovy-strany-40325511>

Novinky.cz. *Na Slovensku se prou o potraty: Nešikanujte ženy, odmítají liberálové konzervativní novelu.* Inflow: Novinky.cz. [online]. 2020. [citace 23.4.2023] Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-na-slovensku-se-prou-o-potratty-nesikanujte-zeny-odmitaji-liberalove-konzervativni-novelu-40337584>

Novinky.sk. *Poslanec Čepček znovu úraduje: Chce zakazať interrupcie a za inforovanie o nich bude hroziť pokuta 66 400 eur.* Inflow: Noviny Plus.sk [online]. 17.1.2023 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://plus.noviny.sk/737955-poslanec-cepcek-znovu-uraduje-chce-zakazat-interrupcie-a-za-informovanie-o-nich-bude-hrozit-pokuta-66-400-eur>

Pravda.sk. *Bittó Cigániková: Potratový zákon ohrozuje zdravie žien a zastrašuje lekárov.* Inflow: Pravda.sk. [online]. 9.11.2021. [citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/606527-ciganikova-prisla-na-rokovanie-o-potratoch-v-tricku-s-napisom-anijednejwiecej/>

Refresher.sk. *Ludia sa z reči nenajedia, treba konať. Romana Tabák vysvetľuje, prečo vstúpila do klubu Sme rodina.* Inflow: Refresher News. [online]. 1.9.2022 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://refresher.cz/120721-Ludia-sa-z-reci-nenajedia-treba-konat-Romana-Tabak-vysvetluje-preco-vstupila-do-klubu-Sme-rodina>

Refresher.sk. *Romana Tabák tvrdí, že ak prejde Záborskej interrupční zákon, zväzi odchod z OLaNO. Sama zaň pritom hlasovala.* Inflow: Refresher.sk [online]. 18.19.2021 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://refresher.cz/104912-Romana-Tabak-tvrdi-ze-ak-prejde-Zaborskej-interrupcny-zakon-zvazi-odchod-z-OLaNO-Sama-zan-pritom-hlasovala#lock>

Tn.cz. *Zabití člověka i návrat do minulosti. Zákaz potratů vyvolal debatu i v Česku.* Inflow: Tn.cz [online]. 30.6.2022 [Citace 23.4. 2023] Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/465791-zakaz-potratu-resi-i-cesti-politici-hovori-o-zabijeni-lidi-ci-navratu-do-minulosti-anketa>

Pravda.sk. *Potratová tabletky na Slovensku nebude.* Pravda. [online]. 10.7. 2014. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/323472-potratova-tabletka-na-slovensku-nebude/>

Sita.sk. *Žijeme v barbarskej spoločnosti a navyše v stredoveku, Kotlebovci majú na interrupcie jasný názor.* Inflow: Sita.sk. [online].15.7. 2020 [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://sita.sk/zijeme-v-barbarskej-spolocnosti-a-kotlnavrh-lsns-o-interupciach-povazuje-kotleba-za-krystalovo-polsky/>

SME Domov.sk. *Umelé potraty chce obmedziť aj nezaradený poslanec Vašečka.* Inflow: SME Domov.sk. [online]. 13.1.2019. [citace 23.4.2023] Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22027543/umele-potraty-chce-obmedzit-aj-nezaradeny-poslanec-vasecka.html>

Zdravotnický deník.cz. *Medicína není náboženství: Slovenská Aliancia za rodinu chce odvolať přednostu kliniky. Komentoval zákon o interrupcích,* Zdravotnický deník.cz [Online]. 2019. [citace: 1. 5. 2023] Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2019/11/medicina-neni-nabozenstvi-slovenska-aliancia-za-rodinu-chce-odvolat-prednostu-kliniky-komentoval-zakon-interrupcich/>

Zdravotnický deník. *Odměna za porod postiženého dítěte i nové povinnosti pro lékaře. Slovensko je blíž ke zpřísnění interrupčního zákona.* [online]. 19.7.2020[citace: 1. 5. 2023] Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2020/07/odmena-za-porod-postizeneho-ditete-i-nove-povinnosti-lekare-slovensko-bliz-ke-zpriseni-interrupcniho-zakona/>

Judikatura:

Zákon č. 372/2011 Sb. Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

Vyhláška č. 75/1986 Sb. Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky, kterou se provádí zákon České národní rady č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství

Weby:

Hnutí pro život. Kdo jsme. [online] Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/kontakt>

Pirátská strana. Olga Richterová. *Piráti.cz* [Online]. © Piráti, 2022. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/lide/olga-richterova/>

PRO-LIFE ACTION.O nás. [online] Dostupné z: <https://www.prolifeaction.sk/>

SPD [SVOVODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE.] *Program.* [online]. [citace 23.4.] Dostupné z: <https://www.spd.cz/program-vypis/>

Diplomová práce:

FOJTÍKOVÁ, Kateřina. Postabortivní syndrom. Praha,2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Husitská teologická fakulta. Vedoucí práce: VÁCLAV MITÁŠ. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/21568/DPTX_2008_1_11280_LDEF02_2428_0_69383.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Respondentky z polostrukturovaných rozhovorů:

Česká republika

Barbora Urbanová (STAN)

Pavla Pivoňka Vaňková (STAN)

Klára Kocmanová (Piráti)

Olga Rychterová (Piráti)

Marie Jelínková (KDU-ČSL)

Romana Bělohávková (KDU-ČSL)

Jana Pastuchová (ANO)

Jana Hanzlíková (ANO)

Jana Bačíková (ODS)

Slovenská republika

Lucia Drábiková (OĽaNO)

Mária Kolínková (SaS)

Romana Tabák (Sme rodina)

Seznam příloh

Příloha č. 1: Otázky z osobních rozhovorů s českými a slovenskými poslankyněmi.

- 1) Jaký je Váš osobní názor na umělé přerušování těhotenství?
- 2) Jak byste zhodnotila přístup Vaší strany k této problematice? Jaké jsou její priority?
Myslíte, že zastává spíše liberální či konzervativní přístup?
- 3) Jakým způsobem lze podle Vás vysvětlit, že problematika potratů je na Slovensku diskutována více než v České republice?
- 4) Měl by mít muž právo podílet se na rozhodnutí, zda žena má podstoupit interrupci?
- 5) Domníváte se, že jsou ženy v kontextu s mateřstvím nějakým způsobem znevýhodněny?
Pokud ano, jak konkrétně?
- 6) Jaká opatření by podle Vašeho názoru mohla přispět ke snížení počtu interrupcí?
- 7) Mělo by být umožněno cizím státním příslušnicím (s rozlišením na občany EU a občany mimo EU) podstoupit umělé přerušování těhotenství ve vaší zemi?
- 8) Jste spokojena s aktuálním zněním zákona, který se týká umělého přerušování těhotenství?
- 9) Pokud byste měla možnost, jaké změny byste v aktuálním znění uskutečnila?
(liberálnější / víc konzervativnější) Popište prosím.
- 10) Myslíte, že otázka interrupcí je natolik závažná, že by o ní mělo být rozhodnuto prostřednictvím referenda?
- 11) Co si myslíte o hnutí "Pro life" / "Pro choice"?